

Uprava
Broj 208/2010
Split, 17.12.2010. godine

Na temelju čl. 42. Statuta Banke splitsko-dalmatinske d.d. (u nastavku; Banka), Uprava Banke donosi:

OPĆE UVJETE U POSLOVANJU S FINACIJSKIM INSTRUMENTIMA

I. OSNOVNI PODACI

Članak 1.

Općim uvjetima u poslovanju s financijskim instrumentima (u nastavku; Opći uvjeti), reguliraju se međusobna prava i obveze Banke i Klijenata Banke u svezi obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti, te pružanja pomoćnih usluga i aktivnosti u skladu s odobrenjem nadležnih i regulatornih tijela u smislu Zakona o tržištu kapitala (NN br. 88/08, 146/08, 74/09, u nastavku; ZTK), kao i Zakona o kreditnim institucijama (NN 117/08, 74/09, 153/09, u daljnjem tekstu; ZOKI), te svih njihovih budućih izmjena i dopuna.

Opći podaci o Banci:

Naziv: Banka splitsko - dalmatinska d.d.
Sjedište, poslovna adresa: 114. brigade br. 9, 21 000 Split - HR
MB: 0131920
MBS: 060000847
OIB: 25351138943
Registarski sud: Trgovački sud u Splitu
Kontakt centar: 060 210 210
Telefon: +385 21 540 280
Telefaks: +385 21 368 448
E-mail: info@bsd.hr
Web stranica: www.bsd.hr
Žiro račun: 4109006-1011111116
SWIFT: DALMHR22

Opći podaci središnjeg nadzornog i regulatornog tijela:

Naziv: Hrvatska narodna banka (u daljnjem tekstu; HNB)
Sjedište, poslovna adresa: Trg hrvatskih velikana 3, 10 002 Zagreb - HR
Telefon / telefax: +385 1 456 4555; +385 1 461 0551
Web stranica: www.hnb.hr

Opći podaci nadležnog tijela - koje je izdalo prethodnu suglasnost za obavljanje inv. aktivnosti i usluga propisanih ZTK-om.

Naziv: Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (u nastavku; HANFA)
Sjedište, poslovna adresa: Miramarska 24 b, 10 000 Zagreb - HR
Telefon / telefax: +385 1 6173 200; +385 1 4811 406
E-mail: info@hanfa.hr
Web stranica: www.hanfa.hr

Ovim Općim uvjetima osobito se reguliraju uvjeti pod kojima Banka pruža financijske usluge i aktivnosti koje se odnose na poslove s fin. instrumentima, i to posebice na usluge zaprimanja i prijenosa naloga u vezi jednog ili više fin. instrumenata, izvršavanje naloga za račun Klijenata, te sažet prikaz elemenata vezanih uz upravljanje portfeljem, investicijsko savjetovanje i uslugu skrbništva nad fin. instrumentima.

Opći uvjeti sastavni su dio ugovorne dokumentacije, kao i ostalih Ugovora u kojima se na njih poziva, te potpisom istih Klijent potvrđuje da je upoznat te da pristaje na njihovu primjenu. Navedeni se primjenjuju ukoliko ih Banka i svaki pojedinačni Klijent izričito ne isključuje, u cijelosti ili djelomično, posebnim ugovornim aktom.

Investicijske usluge i aktivnosti - koje je Banka u skladu s čl. 5. stavak 1. točke 1., 2., 3., 4. i 5. ZTK-a, ovlaštena obavljati su:

- zaprimanje i prijenos naloga u svezi jednog ili više financijskih instrumenata,
- izvršavanje naloga za račun Klijenata,
- trgovanje za vlastiti račun,
- upravljanje portfeljem,
- investicijsko savjetovanje,

Pomoćne usluge - koje je Banka ovlaštena pružati u skladu s čl. 5. stavak 2. točke 1., 2., 3., 4. i 5. ZTK-a su:

- pohrana i administriranje fin. instrumenata za račun Klijenata, uključujući i poslove skrbništva i s tim povezane usluge,
- davanje kredita ili zajma ulagatelju kako bi mu se omogućilo zaključenje transakcije s jednim ili više fin. instrumenata, ako je u transakciju uključena Banka kao zajmodavac,
- savjetovanje o strukturi kapitala, poslovnim strategijama i srodnim pitanjima, kao i savjetovanje i usluge vezane uz spajanja i stjecanja udjela u društvima,
- usluge deviznog poslovanja ako su vezane uz pružanje investicijskih usluga,
- investicijsko istraživanje i financijska analiza, kao i ostale preporuke koje se odnose na transakcije s fin. instrumentima

Navedene usluge Banka obavlja u odnosu na fin. instrumente iz članka 3. stavak 1. točka 2. podtočke a., b. i c. Zakona o tržištu kapitala.

Banka je članica sljedećih institucija:

- Zagrebačke burze d.d. (u nastavku; Burza) sa sjedištem u Zagrebu, Ivana Lučića 2a, web stranica; www.zse.hr
- Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. (u nastavku; SKDD) sa sjedištem u Zagrebu, Heintelova 62a, web stranica; www.skdd.hr, te drugih fin. institucija ovlaštenih od strane nadležnih tijela čije usluge koristi odnosno posredstvom kojih obavlja poslove u svoje ime, a za račun Klijenta.

Kontakt podaci Sektora investicijskog bankarstva:

- Služba skrbništva
Adresa; Boktuljin put bb, Split
tel: + 385 21 36 81 24
fax: + 385 21 36 72 49
e-mail: skrbnistvo@bsd.hr
- Služba brokerskih poslova
Adresa; Boktuljin put bb, Split
tel: +385 21 36 81 26 (front office)
tel: +385 21 36 81 29 (front office)
fax: +385 21 36 72 49
e-mail: brokeri@bsd.hr
- Služba pozadinskih poslova;
Adresa; Boktuljin put bb, Split
tel: + 385 21 36 81 24 (za podršku Službi skrbništva)
tel: +385 21 36 81 26 (za podršku Službi brokerskih poslova)
fax: +385 21 36 72 49
e-mail: podrska@bsd.hr

Članak 2.

Popis dokumentacije - sukladno propisima koje regulira Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, Banka je dužna prije uspostavljanja poslovnog odnosa od Klijenta zatražiti sljedeću dokumentaciju:

- Fizička osoba - rezident
- preslik osobne iskaznice / putovnice,

- preslik kartice kunskog računa koji glasi na Klijenta,
 - potvrdu o osobnom identifikacijskom broju (OIB)
 - Upitnik za klijente - fizičke osobe (obrazac Banke)
- Fizička osoba - nerezident
 - preslik putovnice,
 - preslik kartice kunskog nerezidentnog računa koji glasi na Klijenta,
 - Upitnik za klijente - fizičke osobe (po potrebi i Upitnik za politički izložene osobe - obrasci Banke)
- Pravna osoba / Obrt - rezident
 - preslik izvataka iz sudskog registra ili rješenja o upisu u sudski registar / preslik rješenja o upisu obrta u obrtni registar ili preslik obrtnice
 - preslik obavijesti o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u,
 - preslik osobne iskaznice ili putovnice osobe ovlaštene za zastupanje / vlasnika obrta, OIB
- potvrdu o osobnom identifikacijskom broju pravnog subjekta / obrta (OIB)
 - preslik potpisnog kartona žiro računa ili Ugovora o otvaranju žiro računa,
 - Izjavu o stvarnom vlasniku pravne osobe s popisom članova Uprave
 - Upitnik za klijente – poslovne subjekte (sa pripadajućim prilogima - obrasci Banke)
- Pravna osoba - nerezident
 - izvadak iz odgovarajućeg inozemnog registra pravnih osoba preveden od strane ovlaštenog sudskog tumača ne stariji od 3 mjeseca)
 - kopiju ugovora o nerezidentnom kunskom računu koji glasi na Klijenta
 - kopiju putovnice osobe ovlaštene za zastupanje,
 - Izjavu o stvarnom vlasniku pravne osobe s popisom članova Uprave (po potrebi tab. vlasničke strukture).
 - Upitnik za klijente – poslovne subjekte (po potrebi Upitnik za politički izložene osobe - obrasci Banke).

Klijenti su dužni dostaviti i podatak o broju računa investitora kod SKDD i/ili skrbničkog računa za namiru (po potrebi na zahtjev Klijenta)

Izjavu o stvarnom vlasniku - pod kaznenom i materijalnom odgovornošću izdaje i ovjerava osoba ovlaštena za zastupanje pravne osobe. Ukoliko dođe do promjene vlasničke strukture u narednih 30 dana Klijent - pravna osoba dužna je Banci dostaviti novu Izjavu. Ukoliko Klijenta zastupa punomoćnik, isti je dužan priložiti original posebne punomoći ovjeren kod javnog bilježnika.

Jedinstveni korisnički broj (JKB) - broj koji Sektor inv. bankarstva Banke dodjeljuje Klijentu pri ugovaranju pojedinog poslovnog odnosa, a koji služi za njegovu neospornu identifikaciju. Jedinstveni korisnički broj naveden je na ugovornoj dokumentaciji, te sam rizik zloupotrebe JKB-a snosi Klijent. Zahtjev za promjenom JKB-a, potpisan od strane Klijenta, upućuje se Banci prema dogovorenom modelu komunikacije.

Banka zadržava pravo zatražiti od Klijenta i druge podatke koji su potrebni za reguliranje i ispunjenje svih obveza pri pružanju investicijskih usluga i obavljanju investicijskih aktivnosti. Banka kao pružatelj usluga nije ovlaštena izvršavati naloge, instrukcije Klijenta koji ne dostavi potpisan primjerak ugovorne dokumentacije.

Klijenti na koje se odnosi Zakon o zaštiti osobnih podataka potpisom ugovorne dokumentacije, daju pristanak Banci da može poduzimati sve radnje vezane za obradu njihovih osobnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka, uključujući i podatak o matičnom broju i osobnom identifikacijskom broju, a u svrhu obavljanja redovitih poslova Banke vezanih za poslovni odnos s pojedinim Klijentom na temelju jednog ili više međusobno sklopljenih Ugovora te u marketinške svrhe. Time se Klijent ujedno obvezuje da će Banci davati točne i potpune osobne podatke te da će je u najkraćem mogućem roku izvijestiti o svakoj promjeni istih.

Potpisom ugovorne dokumentacije Klijent potvrđuje da je upoznat s pravom da odustane od danog pristanka kao i s pravom da traži prestanak daljnje obrade njegovih osobnih podataka. Klijent potpisom Ugovora također ovlašćuje Banku da njegove osobne podatke daje na korištenje drugim korisnicima u cilju realizacije ugovornih obveza.

II. KATEGORIZACIJA KLIJENATA

Članak 3.

Banka je s obzirom na znanje, iskustvo, financijsku situaciju i ulagačke ciljeve Klijenta, obvezna razvrstati Klijente u male i profesionalne ulagatelje te iste obavijestiti o navedenom razvrstavanju.

- I. Profesionalni ulagatelj** - smatra se Klijent koji posjeduje dovoljno iskustva, znanja i stručnosti za samostalno donošenje odluka o ulaganjima i pravilnoj procjeni s time povezanih rizika. U profesionalne ulagatelje Banka će automatski razvrstati dolje navedene pravne subjekte ili fizičke osobe koji udovoljavaju slijedećem uvjetima:
- subjekte koji za djelovanje na fin. tržištu podliježu obvezi odobrenja ili/i nadzora nadležnog regulatornog tijela, i to: investicijska društva, kreditne institucije, ostale financijske institucije s odobrenjem za rad izdanim od nadležnog tijela sukladno zakonskim propisima koji uređuju njihov rad, društva za osiguranje, subjekte za zajednička ulaganja i njihova društva za upravljanje, društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi, mirovinska osiguravajuća društva, trgovce robom i izvedenicama na robu, lokalna društva, ostali institucionalne ulagatelje čija glavna djelatnost podliježe obvezi odobrenja ili nadzora za djelovanje na financijskom tržištu,
 - pravne osobe koje u odnosu na prethodnu poslovnu godinu, zadovoljavaju najmanje dva od slijedećih uvjeta:
 - ukupna aktiva iznosi najmanje 150 milijuna kuna,
 - ukupni prihod iznosi najmanje 300 milijuna kuna,
 - ukupni kapital iznosi najmanje 15 milijuna kuna,
 - nacionalne i regionalne vlade, javna tijela za upravljanje javnim dugom, središnje banke, međunarodne institucije kao što su Svjetska banka, Međunarodni monetarni fond (IMF), Europska središnja banka (ECB), Europska investicijska banka (EIB) i ostale slične međunarodne organizacije
 - ostale institucionalne ulagatelje čija je glavna aktivnost investiranje u fin. instrumente.

Klijenti kategorizirani kao profesionalni ulagatelji dužni su izvjestiti Banku o svim promjenama koje mogu utjecati na aktualnu kategorizaciju, kao i zatražiti višu razinu zaštite ako smatraju da ne mogu pravilno procijeniti ili upravljati uključenim rizicima.

II. Mali ulagatelji - Banka će automatski razvrstati i tretirati kao male ulagatelje sve fizičke i pravne subjekte koji se ne mogu smatrati profesionalnim ulagateljima ili kvalificiranim nalogodavcima. Obveza je Banke pri ugovaranju poslovnog odnosa sa malim ulagateljem sklapanje pisanog Ugovora kojim se između ostalog uređuju međusobna prava i obveze.

III. Kvalificirani nalogodavatelji - određeni su odredbom članka 73. ZTK-a a obuhvaćaju sljedeće kategorije Klijenata: investicijska društva; kreditne institucije; društva za osiguranje; društva za upravljanje otvorenim inv. fondovima s javnom ponudom i otvorene investicijske fondove s javnom ponudom; društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinske fondove; druge financijske institucije koje podliježu obvezi ishođenja odobrenja za rad ili čije je poslovanje uređeno propisima RH; drugi fin. institucije koje podliježu obvezi ishođenja odobrenja za rad ili čije je poslovanje uređeno propisima EU ili države članice; osobe čija se redovita djelatnost sastoji od trgovanja za vlastiti račun s robom i/ili izvedenicama na robu, osim ako su uključene u grupu čije je osnovno poslovanje pružanje drugih inv. usluga u skladu s odredbama ZTK ili bankovnih usluga u skladu sa zakonom koji uređuje osnivanje i poslovanje kreditnih institucija; osobe koje imaju status lokalnog društva u skladu s odredbama ZTK; nacionalne vlade i javna tijela za upravljanje javnim dugom i središnje banke; nadsocijalne organizacije.

Banka će kvalificiranim nalogodavateljima pružati usluge zaprimanja i prijenosa naloga u svezi jednog ili više fin. instrumenata, izvršavanja naloga za račun Klijenta i trgovanja za vlastiti račun, kao i bilo koje pomoćne usluge izravno povezane s navedenim uslugama, bez pridržavanja obveza pružanja zaštite kakvu osigurava malim i profesionalnim ulagateljima. Podnošenjem pismenog Zahtjeva za promjenu kategorizacije, kvalificirani nalogodavatelj može zatražiti višu razinu zaštite kakvu Banka osigurava malim ili profesionalnim ulagateljima.

Članak 4.

Izmjena kategorizacije Klijenta - Banka na vlastitu inicijativu ili na zahtjev Klijenta može:

- Klijenta koji se smatra profesionalnim ulagateljem tretirati kao malog ulagatelja,
- Klijenta koji se može razvrstati kao kvalificirani nalogodavac tretirati kao profesionalnog ili malog ulagatelja.

Izmjena kategorizacije Klijenta, tj. prelazak iz profesionalnog u maloga ulagatelja odnosno iz kvalificiranog nalogodavca u profesionalnog ili maloga ulagatelja regulirana je internim aktom - Pravilnikom o razvrstavanju Klijenata.

Klijentima koji ne udovoljavaju uvjetima za klasifikaciju u profesionalne ulagatelje omogućit će se tretman kao profesionalnim ulagateljima isključivo na temelju pisanog obrasca - Zahtjeva za promjenu kategorizacije, te ako obavljena procjena iskustva, znanja i stručnosti Klijenta za donošenje samostalnih odluka o ulaganju i pravilnoj procjeni s time povezanih rizika koju obavi Banka u dovoljnoj mjeri pokaže kako je Klijent sposoban donositi

vlastite odluke o ulaganjima i razumjeti uključeni rizik. Pri tome, procjenom trebaju biti zadovoljena najmanje dva od navedenih kriterija:

- Klijent je na tržištu kapitala u prosjeku kvartalno izvršio najmanje 10 transakcija tijekom četiri prethodna kvartala, pri čemu vrijednost pojedinačnih transakcija iznosi više od 500 tisuća kuna,
- veličina Klijentovog portfelja fin. instrumenata prelazi 4 milijuna kuna,
- klijent radi ili je radio u fin. sektoru najmanje godinu dana na profesionalnoj poziciji, koja pretpostavlja znanje o planiranim transakcijama ili uslugama.

VAŽNO: Banka ističe i upozorava Klijenta kako razvrstavanje u maloga ulagatelja podrazumijeva višu razinu zaštite u odnosu na profesionalnoga ulagatelja uključujući i osiguranje tražbina primjenjivo djelovanjem Fonda za zaštitu ulagatelja.

III. RIZICI ULAGANJA U FINACIJSKE INSTRUMENTE

Članak 5.

Financijski instrumenti su:

- prenosivi vrijednosni papiri,
- instrumenti tržišta novca,
- jedinice u subjektima za zajednička ulaganja, tj. udjeli u otvorenim investicijskim fondovima,
- izvedenice.

Sukladno ZTK-u financijski instrumenti mogu se razvrstati na jednostavne i kompleksne fin. instrumente.

- Jednostavni fin. instrumenti uključuju:
 - instrumente tržišta novca,
 - dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili na istovjetnom tržištu treće države,
 - obveznice ili druge oblike sekuritiziranog duga, osim onih obveznica ili drugih oblika sekuritiziranog duga u koje su ugrađene izvedenice različitih vrsta obveznica,
 - udjele u određenim investicijskim fondovima s javnom ponudom.
- Fin. instrumenti koji ne pripadaju prethodno navedenim kategorijama smatrat će se kompleksnim fin. instrumentima, osim ako drugačije nije propisano ZTK-om.

Klijent potpisom ugovorne dokumentacije potvrđuje da je od strane Banke upoznat sa svim inv. i pomoćnim uslugama, te inv. aktivnostima koje je Banka kao kreditna institucija ovlaštena pružati i obavljati, te rizicima ulaganja u fin. instrumente, posebice u odnosu na njegovo znanje, iskustvo, financijsku situaciju kao i ulagačke ciljeve. Klijent također potvrđuje da svjesno preuzima sve rizike, te da Banka ni u kojem slučaju ne odgovara Klijentu zbog eventualne štete nastale ostvarenjem bilo kojeg rizika vezanog za kupnju ili prodaju fin. instrumenta.

Članak 6.

Rizici za ulagatelje u fin. instrumente - rizici ulaganja u fin. instrumente najvažnije su okolnosti na koje Klijent mora obratiti pozornost prilikom donošenja odluke o kupnji ili prodaji fin. instrumenata. Rizik se može definirati kao poznavanje nekog stanja u kojemu se kao posljedica neke odluke može pojaviti niz rezultata. Vjerojatnost ostvarivanja svakog rezultata može biti poznata ili može biti predmetom osobne procjene donositelja odluke što je čest slučaj (u ovom slučaju ulagatelja i/ili izdavatelja). Sukladno odredbama ZTK-a ne može se pretpostaviti da mali ulagatelj za razliku od profesionalnog ulagatelja posjeduje znanje i iskustvo potrebno za procjenu rizika u svezi s onim inv. uslugama, vrstom transakcije ili proizvoda za koje je razvrstan kao mali ulagatelj.

Opći rizici ulaganja u financijske instrumente su sljedeći:

- **Rizik države** - rizik uvjetovan rejtingom nacionalnog gospodarstva u svjetskom okruženju u koji se ubrajaju:
 - rizik suvereniteta - rizik izostanka sposobnosti i/ili volje otplate dospelog duga države.
 - politički rizik - rizik neočekivanih političkih promjena ili nestabilnosti u državi. Izvor nestabilnosti može biti promjena Vlade, regulatornih tijela i/ili ostalih političkih subjekata.
 - ekonomski ili konjunktorni rizik - rizik gubitka vrijednosti fin. instrumenta uslijed recesije lokalnog gospodarstva.
 - tečajni rizik - rizik promjene deviznog tečaja. Promjena tečaja može utjecati na povrat (smanjiti ga ili povećati) od ulaganja u stranoj valuti.
 - inflatorni rizik - rizik pada vrijednosti fin. instrumenta uslijed porasta opće razine cijena (inflacije).
 - rizik promjene zakonskih/poreznih propisa - rizik znakovite promjene zakonskih i/ili poreznih propisa i/ili okvira poslovanja tvrtke na način koji negativno utječe na profitabilnost ulaganja u fin. instrumente i položaj ulagatelja.
 - rizik prijenosa (transfera) kapitala - rizik nastupanja zabrane iznošenja kapitala izvan državnih granica.
- **Rizik izdavatelja** - rizik uvjetovan čimbenicima izravno povezanim s izdavateljem:

- kreditni rizik - rizik pada ili potpunog gubitka vrijednosti fin. instrumenta uslijed pogoršanja boniteta, kreditnog rejtinga ili otvaranja stečaja nad izdavateljem.
 - rizik industrije - rizik značajne negativne promjene okvira poslovanja tvrtke u pogledu konkurencije, tehnologije, standarda i sl.
 - upravljački rizik - rizik neefikasne i destruktivne upravljačke strukture tvrtke koja negativno utječe na njegovu uspješnost.
 - operativni rizik - rizik gubitka koji proizlazi iz neadekvatnih ili pogrešnih poslovnih procesa poslovnog subjekta, ljudskih propusta ili grešaka i internih sustava u obavljanju poslovnih aktivnosti te vanjskih događanja. Uključuje rizik kvara na informatičkim sustavima, rizik prekida komunikacijskih veza između pružatelja usluge (npr. Banke), SKDD i/ili burze i/ili uređenih tržišta, prirodne katastrofe, prijevare.
 - rizik od neisplate dividende - rizik da dioničko društvo neće isplatiti dividendu što ovisi o odluci Glavne skupštine dioničkog društva kao i o poslovanju istoga.
 - ekološki rizik - rizik nepovoljnog utjecaja na okoliš uslijed obavljanja poslovnih aktivnosti tvrtke.
- **Rizik fin. instrumenta** – rizik uvjetovan karakteristikama pojedinog fin. instrumenta u koji se ubrajaju:
- rizik likvidnosti - rizik nedovoljno brze mogućnosti kupnje ili prodaje fin. instrumenta na sekundarnom tržištu kapitala bez značajnog gubitka vrijednosti uslijed smanjene atraktivnosti istog ili neefikasnosti tržišta.
 - tržišni rizik - rizik promjene vrijednosti (povećanja ili smanjenja) fin. instrumenta uslijed dnevnih promjena tržišnih cijena.
 - rizik psihologije tržišta - rizik promjene vrijednosti fin. instrumenta uslijed spekulativnih aktivnosti velikih investitora odnosno velikih korporativnih akcija na burzi.
 - rizik promjene kamatnih stopa - rizik smanjenja vrijednosti fin. instrumenta uslijed promjene razine kamatnih stopa na tržištu u odnosu na kamatnu stopu/prinos na predmetni instrument.
 - rizik druge ugovorne stranke - rizik da druga ugovorna stranka neće ispuniti svoje ugovorne obveze. Ponekad se ova vrsta rizika naziva i rizikom od stečaja.
 - rizik namire - rizik da će namira transakcije s fin. instrumentom biti otežana ili sasvim nemoguća, tj. da druga ugovorna stranka neće isporučiti predmetni fin. instrument ili neće ispuniti svoju novčanu obvezu koja proizlazi iz transakcije.
 - rizik reinvestiranja - rizik da će se budući novčani primici od pojedinog fin. instrumenta uložiti po nižem prinosu ili nižoj kamatnoj stopi od one koju nosi sam fin. instrument.
 - rizik "timinga" - rizik propuštanja povoljnih pomaka cijene fin. instrumenta uslijed pogrešnog odabira trenutka kupnje/prodaje.
 - rizik financijske poluge - rizik financiranja kupnje fin. instrumenata putem kredita. Neovisno o vrsti imovine pri kojoj je izvor investiranja dobiven zaduživanjem, investicija u sebi sadrži povećani rizik od gubitaka. Naime, sama profitabilnost investicije ne utječe na obvezu vraćanja duga, već ga čak u određenom broju slučajeva može i povećati. S druge strane, troškovi takvog financiranja direktno utječu na smanjenje prinosa investicije.

Članak 7.

Rizici za izdavatelje financijskih instrumenata - najvažnije su okolnosti na koje Klijent treba obratiti pozornost prilikom donošenja odluke o korištenju usluge provedbe ponude odnosno prodaje fin. instrumenata uz obvezu ili bez obveze otkupa.

- tečajni rizik - rizik porasta ili pada vrijednosti obveza na temelju izdanog fin. instrumenta u stranoj valuti izraženog u domaćoj valuti.
- rizik promjene kamatnih stopa - rizik porasta ili pada tržišnih prinosa/kamatnih stopa u odnosu na prinos/kamatnu stopu koju izdavatelj plaća na izdane fin. instrumente (tzv. trošak financiranja).
- reputacijski rizik - rizik nepovoljnog utjecaja pojedinog događaja ili aktivnosti tvrtke na ugled (primjerice, neuspjeha novog izdavanja fin. instrumenta, nemogućnosti isplate kamate i/ili glavnice, nepoštivanja regulatornih obveza u svezi s izvješćivanjem dioničara i javnosti).

Diverzifikacija portfelja se s vremenom dokazala kao način uspješne ravnoteže rizika ulaganja i ostvarenog prinosa. Navedeno predstavlja ulaganje u različite vrste fin. proizvoda, različite rizičnosti, pa time i različite stope prinosa (kamate). Osobna imovina (ulaganje, uštedevina), koja je diverzificirana u depozitima, stambenim štedionicama, životnom osiguranju, inv. fondovima i dionicama, pomaže u smanjenju ukupnog rizika ulaganja jer jedna vrsta investicije u određenom trenutku može ostvarivati zadovoljavajuće prinose, dok druga vrsta investicije ne ostvaruje zadovoljavajuće prinose. Naravno, diverzifikacija ulaganja ne jamči potpunu sigurnost ulaganja. Ona samo smanjuje ukupan rizik ulaganja.

Za eventualne dodatne informacije o strategijama ulaganja i rizicima ulaganja, Klijent može zatražiti informacije od investicijskog savjetnika.

Članak 8.

Rizici vezani uz vrstu financijskog instrumenta

Prenosivi vrijednosni papiri - su one vrste vri. papira koje su prenosive na tržištu kapitala kao što su dionice ili drugi vrijednosni papiri istog značaja koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu kao i potvrde o deponiranim dionicama, obveznice i dr. , uključujući i potvrde o deponiranim vrijednosnim papirima te sve ostale vrijednosne papire koji daju pravo na stjecanje ili prodaju takvih prenosivih vri. papira ili na temelju kojih se može obavljati plaćanje u novcu koje se utvrđuje na temelju prenosivih vri. papira, valuta, kamatnih stopa ili prinosa, robe, indeksa ili drugih mjernih veličina.

A) dionice - su vlasnički vrijednosni papiri koje izdaje dioničko društvo. Označavaju dio temeljnog kapitala tog društva, a njima je izraženo članstvo imatelja i s njima povezana prava i obveze. Mogu glasiti na donositelja ili na ime. Dionice nemaju rok dospjeća. Po sadržaju prava koja daju, dionice mogu biti redovne i povlaštene:

- **redovne dionice** su dionice koje imatelju daju:
 - pravo glasa na Glavnoj skupštini dioničara,
 - pravo na isplatu dijela dobiti društva (dividenda),
 - pravo na isplatu dijela ostatka likvidacijske odnosno stečajne mase društva.
- **povlaštene dionice** su dionice koje imatelju daju neka povlaštena prava, npr. pravo na dividendu u unaprijed utvrđenom novčanom iznosu ili u postotku od nominalnog iznosa dionice, pravo prvenstva pri isplati dividende, isplati ostatka likvidacijske odnosno stečajne mase i druga prava u skladu sa zakonom i statutom društva. Povlaštena dionica može biti kumulativna i participativna.
 - kumulativna povlaštena dionica daje imatelju dionice, u skladu s odlukom o izdavanju dionica, pravo naplate kumuliranih neisplaćenih dividendi prije isplate dividendi imateljima redovnih dionica.
 - participativna povlaštena dionica daje imatelju dionice, u skladu s odlukom o izdavanju dionica, pravo da osim određene dividende naplati i dividendu koja pripada imateljima redovnih dionica.

Rizici ulaganja u dionice - Stupanj rizika kod ulaganja u dionice ovisi o pravima koja dionice donose imatelju te kvaliteti (bonitetu) izdavatelja, ali i o općem stanju na tržištu kapitala. Osim svih navedenih općih rizika, rizici koji su posebno povezani s dionicama su sljedeći:

- **kreditni rizik** - u slučaju stečaja i likvidacije dioničkog društva vlasnici redovnih dionica bit će na posljednjem mjestu pri raspodjeli preostale imovine (tek nakon što se iz stečajne mase namire svi ostali vjerovnici). Posljedično, vrijednost dionica predmetne tvrtke može se značajno smanjiti ili se u potpunosti izgubiti što može rezultirati potpunim gubitkom ulaganja za ulagatelja.
- **tržišni rizik** - cijena dionice ili tržišna vrijednost dionice koja se formira na burzi ovisno o ponudi i potražnji može značajno fluktuirati, osobito kratkoročno, budući da na navedenu cijenu može utjecati niz domaćih i međunarodnih čimbenika kao što su npr. rezultati poslovanja dioničkog društva, očekivanja vezana uz buduće poslovanje te opći gospodarski i politički uvjeti.
- **rizik likvidnosti** - dionicama se u pravilu trguje na organiziranim tržištima (burzama), a njihova cijena formira se temeljem ponude i potražnje. Ukoliko se ponuda i/ili potražnja za pojedinu dionicu značajno smanji ili u potpunosti iščezne (to se, u pravilu, događa tijekom tržišnih poremećaja, kriza i sl.) utrživost tih dionica također se smanjuje dovoljno brzo i bez značajnog gubitka vrijednosti, a u ekstremnim slučajevima dionice mogu postati potpuno neutrivne. Općenito, dionice uvrštene u niže burzovne kotacije manje su likvidne od dionica koje su uvrštene u više burzovne kotacije.
- **rizik neisplate dividende** - rizik da dioničko društvo neće isplatiti dividendu, ovisno o odluci Glavne skupštine dioničkog društva kao i poslovanju istoga. Što je veći potencijalni povrat na ulaganje, to je veći rizik koji preuzima ulagatelj.

Nastupanje jednog i/ili više navedenih rizika može uzrokovati velike gubitke za ulagatelja, čak i gubitak čitavog ulaganja.

B) obveznice - su dugoročni dužnički vri. papiri koje izdaju države, lokalne samouprave, banke i tvrtke kako bi financirale dugoročne investicije uz istovremeni nastanak obveze isplate kamate i glavnice imatelju obveznica na način i u skladu s uvjetima pod kojima je ista izdana. Vrste obveznica:

- **prema izdavatelju**
 - državne : izdavatelj je država, točnije Ministarstvo financija ili državna riznica
 - municipalne: izdavatelj je jedinica lokalne uprave ili samouprave
 - korporacijske: izdavatelj je tvrtka
- **prema kamatnoj stopi:**
 - obveznice bez isplate kamate (kupona)
 - obveznice s nepromjenjivom kamatnom stopom (kuponom) - kamatna stopa ne mijenja se od izdavanja do dospjeća
 - obveznice s promjenjivom kamatnom stopom (kuponom) - kamatna stopa mijenja se tj. prilagođava tržišnoj kamatnoj stopi određenom učestalošću (mjesečno, tromjesečno, polugodišnje i godišnje)
- **prema otplati glavnice:**

- obveznice s jednokratnim dospijućem glavnice - izdavatelj glavnicu otplaćuje po njezinu dospjeću
- obveznice s amortizirajućom otplatom glavnice

Obveznice se također mogu izdati u različitim valutama, mogu biti različite ročnosti (najčešće 3 - 10 godina), mogu biti neosigurane ili osigurane (npr. jamstvom), što ih čini vrlo prilagodljivim instrumentom financiranja za izdavatelja. Obveznicama se uobičajeno trguje na organiziranim tržištima, ali i izravno između pojedinih sudionika na tržištu (tzv. OTC trgovanje).

Rizici ulaganja u obveznice - uključuju sljedeće:

- **kreditni rizik** - vjerojatnost da izdavatelj obveznice neće biti u mogućnosti podmiriti svoje dospjele obveze. Ovaj rizik nastupa u slučaju nesolventnosti tj. u slučaju stečaja izdavatelja. Stoga ulagatelj mora procijeniti bonitet izdavatelja te istome prilagoditi svoja očekivanja prinosa. Općenito, što je lošiji bonitet izdavatelja, traženi prinos bit će viši i obrnuto. Dakle, obveznice najvišeg boniteta i sigurnosti (ali najnižeg prinosa) su u pravilu državne obveznice.
- **rizik promjene kamatnih stopa** - vjerojatnost promjene kamatne stope na tržištu u odnosu na kamatnu stopu na obveznicu. Promjene kamatnih stopa na tržištu obrnuto su proporcionalne od promjena cijene obveznice. Što kamatna stopa na obveznicu više i duže odstupa od tržišne kamatne stope, utjecaj na cijenu obveznice bit će izraženiji. Ovaj rizik najizraženiji je kod obveznica bez isplate kamate, nešto manje izražen kod obveznica s nepromjenjivom kamatnom stopom, a najmanje izražen kod obveznica s promjenjivom kamatnom stopom. Obveznice s duljim dospijućem općenito će biti više izložene riziku promjene kamatnih stopa nego obveznice s kraćim dospijućem.
- **tečajni rizik** - vjerojatnost da će se smanjiti vrijednost obveznica koje su denominirane u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izražene u drugoj valuti uslijed promjene tečaja tih dviju valuta. Primjerice, kunska protuvrijednost ulaganja u obveznice u eurima s valutnom klauzulom smanjit će se ukoliko se smanji tečaj EUR/HRK (tj. HRK aprecira) i obrnuto.
- **tržišni rizik** - rizik pada tržišne vrijednosti (cijene) obveznice uslijed uobičajenih periodičnih kretanja ponude i potražnje na tržištu kapitala. Na ponudu i potražnju, a time i na cijenu obveznice mogu, primjerice, utjecati promjena kreditnog rejtinga (boniteta) izdavatelja, promjene kamatnih stopa, vjerojatnost prijevremenog otkupa obveznice od strane izdavatelja itd.
- **rizik likvidnosti** - vjerojatnost da će ulagatelj brzo i/ili bez većih gubitaka vrijednosti moći kupiti ili prodati obveznicu. Likvidnost obveznica ovisi o izdavatelju, o ukupnom iznosu izdanja, preostalom vremenu do dospijea, raznolikosti i brojnosti imatelja obveznice, općim tržišnim uvjetima i sl. S obzirom da ponuda i potražnja uvjetuju likvidnost, ne postoji garancija da će ulagatelj u željenom trenutku moći kupiti ili prodati pojedinu obveznicu.

Članak 9.

Instrumenti tržišta novca - su kratkoročni dužnički instrumenti kojima se uobičajeno trguje na tržištu novca. U instrumente tržišta novca najčešće su uključeni:

- A) trezorski zapisi** – fin. instrumenti koje izdaje Ministarstvo financija RH s rokovima dospijea od 91, 182 i 364 dana s denominacijom od 100.000,00 kuna ili 1.000,00 eura ukoliko je planirani iznos izdanja izražen u eurima. U primarnoj aukciji prodaju se uz diskont, a kasnije se njima trguje na sekundarnom tržištu.
- B) blagajnički zapisi** - prenosivi fin. instrumenti s uobičajenim rokom dospijea od 35 dana. Izdaju ih državni trezori (Ministarstva financija), državne agencije ili Centralne banke. Blagajničke zapise u RH izdaje HNB. Smatraju se "nerizičnim" instrumentom, a njihove glavne karakteristike su sigurnost i umjereni prihod.
- C) komercijalni zapisi** - prenosivi fin.instr. koje izdaju društva (izdavatelj), na ime, u nematerijaliziranom obliku. Omogućuju podmirenje kratkoročnih potreba društva tako da izdavatelj, ovisno o situaciji na tržištu, izdaje tranše zapisa unutar limita uspostavljenog programa. Komercijalni je zapis najčešće neosigurani fin. instrument. Komercijalne zapise izdaju tvrtke različitog boniteta pa su stoga komercijalni zapisi nesigurniji instrument nego trezorski ili blagajnički zapisi.
- D) certifikati o depozitu** - prenosivi fin. instrumenti kojima Banke pribavljaju kratkoročna novčana sredstva. Certifikate o depozitu Banke "prodaju" emitirajući njihova izdanja u velikim iznosima ili ih izdaju na temelju depozita. U RH trenutno se ne trguje se certifikatima o depozitu. Instrumenti plaćanja ne smatraju se instrumentom tržišta novca odnosno prenosivim vrijednosnim papirom.

Rizici ulaganja u instrumente tržišta novca - ulagatelj koji investira u instrumente tržišta novca izložen je svim općim rizicima ulaganja u fin. instrumente. Međutim, posebnu pažnju potrebno je posvetiti procjeni sljedećih rizika:

- **kreditni rizik** - vjerojatnost da izdavatelj instrumenta tržišta novca neće biti u mogućnosti podmiriti svoje dospjele obveze koje proizlaze iz instrumenta. Spomenuta vjerojatnost bit će tim veća što je kreditni rejting odnosno bonitet predmetnog izdavatelja niži/lošiji. Što je veći kreditni rizik, premija rizika treba biti veća, a time i prinos koji ulagatelj očekuje.

- rizik likvidnosti - za instrumente tržišta novca, u pravilu, ne postoje organizirana sek. tržišta, pa se isti stoga najčešće drže do dospelja. Ukoliko ulagatelj želi prodati takav instrument, ne postoji garancija da će mu to uspjeti brzo i bez značajnog gubitka vrijednosti.
- tečajni rizik - vjerojatnost da će se smanjiti vrijednost fin. instrumenta denominiranog u jednoj valuti ili uz valutnu klauzulu, a izraženog u drugoj valuti uslijed promjene tečaja tih dviju valuta. Primjerice, kunska protuvrijednost ulaganja u komercijalni zapis u eurima s valutnom klauzulom smanjit će se ukoliko se tečaj EUR/HRK smanji (tj. HRK aprecira) i obrnuto.

Članak 10.

Udjeli u otvorenim inv. fondovima s javnom ponudom - otvoreni inv. fond s javnom ponudom jest zasebna imovina bez pravne osobnosti, koju uz odobrenje HANFA-e osniva društvo za upravljanje inv.m fondovima, s ciljem prikupljanja novčanih sredstava javnom ponudom udjela u fondu, čija se sredstva ulažu u skladu s odredbama Zakona o investicijskim fondovima. Imovina fonda podijeljena je na neograničeni broj udjela. Imatelji udjela u navedenom fondu imaju pravo, osim prava na razmjerni udio u dobiti fonda, u svako doba zahtijevati isplatu udjela i na taj način istupiti iz fonda. Temeljni dokumenti svakog inv. fonda s kojim bi se trebao upoznati svaki ulagatelj prije ulaganja u udjele fonda, a koji definiraju karakteristike pojedinog fonda, uključujući i limite ulaganja odnosno rizičnost instrumenata u koje se ulažu prikupljena sredstva ulagatelja, su Prospekt i Statut. U nastavku vrste inv. fondova:

- A) dionički fond** - vrsta inv. fonda koji sredstva ulaže primarno u dionice različitih društava. Zbog promjenjive prirode dionica, ulaganje u fond nosi veći rizik, ali je realna mogućnost ostvarenja većeg prinosa.
- B) novčani fond** - vrsta inv. fonda koji sredstva primarno ulaže u instrumente novčanog tržišta koji imaju minimalni rizik (depoziti, trezorski zapisi, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi).
- C) obveznički fond** - vrsta inv. fonda koji sredstva primarno ulaže u obveznice različitih izdavatelja. Prinosi fondova su stabilni uz smanjen rizik zbog sigurnosti obveznica.
- D) mješoviti fond** - vrsta otvorenih investicijskih fondova koji ulažu u razne vrste financijske imovine na temelju omjera propisanih prospektom i statutom fonda. Najčešći su podjednaki omjeri ulaganja u obveznice i dionice. Takav fond privlači ulagatelje koji žele ostvariti veći prinos kao kod dionica uz stabilnost kakvu imaju obveznice.
- E) indeksni fond** - inv. fond koji kopira sastav nekog indeksa doslovno ili samo ulaže u nekoliko dionica zastupljenih u indeksu. To je pasivna strategija ulaganja.

Rizici ulaganja u otvorene inv. fondove s javnom ponudom - osim općenitih rizika, najvažniji rizici su sljedeći:

- kreditni rizik – vjerojatnost da izdavatelj fin. instrumenta koji je uključen u imovinu fonda ili osoba s kojom inv. društvo u svoje ime, a za račun fonda, sklapa poslove na fin. tržištima, neće u cijelosti ili djelomično podmiriti svoje obveze, što bi negativno utjecalo na likvidnost i vrijednosti imovine fonda.
- valutni rizik - imovina fonda se može uložiti u fin.instrumente denominirane u različitim valutama (npr. kuna, euro, američki dolar, švicarski franak, japanski jen), čime je taj dio imovine izložen riziku promjene tečaja pojedine valute u odnosu na obračunsku valutu u kojoj se mjeri prinos na ulaganje u fondu. Postoji rizik deprecijacije (rasta tečaja) i aprecijacije (pada tečaja) tih valuta, što može utjecati na rast ili pad vrijednosti udjela u fondu.
- rizik promjene kamatnih stopa - predstavlja vjerojatnost da će prinos do dospelja kupljenih dužničkih vri. papira porasti odnosno da će u trenutku kada se dužnički vrijednosni papir treba unovčiti biti veći od onog uz koji je kupljen, a što će za posljedicu imati gubitak.
- tržišni rizik - imovina fonda koja je uložena u fin. instrumente kojima se trguje na tržištima izložena je dnevnim cijena što utječe na rast ili pad vrijednosti imovine odnosno neto vrijednosti udjela.
- rizik likvidnosti - vjerojatnost da će fond imati teškoće pri pronalaženju sredstava za namiru obveza povezanih s povlačenjem udjela iz fonda ili fin. instrumentima zbog nemogućnosti brze prodaje fin. imovine po cijeni približno jednakoj fer vrijednosti te imovine ili pri prodaji željene količine nekog instrumenta u željenom trenutku.
- rizik promjene zakonskih/poreznih propisa - rizik značajne promjene zakonskih i/ili poreznih propisa na način koji negativno utječe na profitabilnost ulaganja u fin. instrumente i položaj ulagatelja. Ovaj rizik posebno je važan ukoliko ulagatelj ulaže u strane investicijske fondove čiji zakonski, a posebice porezni tretman može biti bitno drugačiji od onoga domaćih investicijskih fondova i time znatno utjecati na isplativost ulaganja.

Članak 11.

Financijska izvedenica - je instrument čija se vrijednost temelji na vrijednosti nekog drugog „referentnog“ (eng. underlying) instrumenta. Umjesto da trguju samim referentnim instrumentom, ugovorne strane se obvezuju razmijeniti novac, referentni instrument koji je predmet ugovora, ili neku drugu vrijednost, na određeni datum ili unutar određenog roka, a temeljeno na vrijednosti referentnog instrumenta. Kao referentni instrumenti mogu se koristiti najrazličitiji fin. i nefinancijski instrumenti i veličine: pojedinačne dionice, burzovni indeksi, burzovne robe, kamatne stope, druge izvedenice. U izvedenice, koje se smatraju složenim fin. instrumentima, ubrajaju se:

- A) opcije** (options), **budućnosnice** (futures), **zamjene** (swaps), **kamatni unaprijedni Ugovori** (forward rate agreements) i bilo koji drugi izvedeni fin. instrumenti koji se odnose na vrijednosne papire, valute, kamatne stope ili prinose te drugi izvedeni financijski instrumenti, indeksi ili financijske mjere koje se mogu namiriti fizički ili u novcu,
- B) opcije, budućnosnice, zamjene, kamatni unaprijedni ugovori** i bilo koji drugi izvedeni fin. instrumenti koji se odnose na robu, a moraju se namiriti u novcu ili se mogu namiriti u novcu na zahtjev jedne od ugovornih stranaka (osim iz razloga neplaćanja ili drugih razloga za raskid ugovora),
- C) opcije, budućnosnice, zamjene i bilo koji drugi izvedeni fin. instrumenti** koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički pod uvjetom da se njima trguje na uređenom tržištu i/ili na multilateralnoj trgovinskoj platformi,
- D) opcije, budućnosnice, zamjene, unaprijedni ugovori** i bilo koji drugi izvedeni fin. instrumenti koji se odnose na robu, a mogu se namiriti fizički i nemaju komercijalnu namjenu.
- E) izvedeni instrumenti za prijenos kreditnoga rizika,**
- F) financijski ugovori za razlike.**

Rizici ulaganja u izvedenice - osim općenitih rizika, najvažniji rizici ulaganja su sljedeći:

- pozicijski rizik (vrsta tržišnog rizika) - rizik gubitka zbog promjene cijene (povećanja ili smanjenja) fin. instrumenta odnosno u slučaju fin. instrumenta koji je izveden iz promjene cijene odnosno varijable,
- opći pozicijski rizik - rizik gubitka na temelju promjene cijene fin. instrumenta uslijed promjene razine kamatnih stopa ili većih promjena na tržištu kapitala, neovisno o bilo kojoj specifičnoj karakteristici tog financijskog instrumenta
- specifični pozicijski rizik - rizik gubitka na temelju promjene cijene uslijed činjenica koje se odnose na izdavatelja odnosno u slučaju izvedenog fin.instrumenta, uslijed činjenica koje se odnose na izdavatelja temeljnog financijskog instrumenta.
- rizik namire koji uključuje i rizik druge ugovorne stranke – rizici na temelju neispunjavanja obveza druge ugovorne stranke.
- tečajni rizik - rizik gubitaka koji nastaje zbog promjene tečaja valuta.
- robni rizik - rizik gubitka koji nastaje zbog promjena cijena robe.
- kreditni rizik - rizik gubitka koji nastaje zbog neispunjavanja novčane obveze.
- rizik likvidnosti - rizik koji nastaje zbog postojeće ili očekivane nemogućnosti inv. društva da podmiri novčane obveze u roku dospijeca.

IV. PROCJENA PRIKLADNOSTI I PRIMJERENOSTI, PROFIL KLIJENTA

Članak 12.

Procjena prikladnosti - Banka je obvezna od malog ulagatelja, prikupiti podatke o njegovom znanju i iskustvu na području ulaganja na tržištu kapitala (vrsti usluga i transakcija koje su mu poznate, volumenu i učestalosti provedenih transakcija, te razini edukacije Klijenta) kako bi mogla prosuditi da li je određena inv. usluga prikladna za Klijenta, te ga upozoriti na eventualnu neprikladnost tražene usluge ili instrumenta. Ukoliko Klijent odbije dati podatke, Banka nije u mogućnosti utvrditi je li određena investicijska usluga za njega prikladna. Procjena prikladnosti izrađuje se za sve usluge i aktivnosti osim za:

- usluge upravljanja portfeljem
- uslugu investicijskog savjetovanja.

Potpisom ugovorne dokumentacije Klijent potvrđuje da je obaviješten kako Banka ne mora prikupljati podatke i davati procjenu prikladnosti prilikom pružanja inv. usluga koje se sastoje isključivo od zaprimanja i prijenosa i/ili izvršavanja naloga Klijenata, sa ili bez pomoćnih fin. usluga, ukoliko je:

- usluga inicirana na temelju zahtjeva Klijenta,
- usluga vezana uz dionice uvrštene za trgovanje na uređenom tržištu ili na istovjetnom tržištu treće države, ili instrumente tržišta novca, ili obveznice ili druge oblike sekuritiziranog duga, osim onih obveznica ili drugih oblika sekuritiziranog duga u koje su ugrađene izvedenice, ili udjele u otvorenim inv. fondovima s javnom ponudom ili ostale jednostavne fin.instrumente,
- Klijent ili potencijalni Klijent jasno upozoren kako prilikom pružanja navedenih usluga Banka nije dužna obaviti procjenu prikladnosti te da Klijent stoga ne uživa zaštitu po mjerodavnim pravilima poslovnog ponašanja.

Smatra se da usluga nije pružena na inicijativu Klijenta u slučaju kada Klijentov zahtjev za pružanjem usluge proizlazi iz individualne komunikacije izvršene od strane ili u ime Banke prema Klijentu, a koja sadrži poziv ili je usmjerena na to da utječe na Klijenta u svezi s određenim fin.instrumentom ili određenom transakcijom.

Smatra se da je usluga pružena na inicijativu Klijenta unatoč tome što Klijent zahtijeva pružanje usluge na temelju svih oblika komunikacije u kojima je sadržana promidžba ili ponuda fin. instrumenata, izvršenih na bilo koji način koji je po svojoj prirodi općenit i upućen javnosti, većoj skupini ili vrsti (potencijalnih) Klijenata.

Procjena primjerenosti - u slučaju pružanja usluge upravljanja portfeljem ili inv. savjetovanja, Banka je dužna izraditi ulagački profil Klijenta. U tu svrhu dužna je prikupiti podatke o znanju i iskustvu Klijenta na području tržišta kapitala, podatke o financijskoj situaciji i ulagačkim ciljevima Klijenta, kako bi utvrdila može li Klijent podnijeti rizike koji prate ulaganje u fin. instrumente. Ako se radi o pružanju usluge inv. savjetovanja profesionalnog ulagatelja, Banka je ovlaštena procijeniti da spomenuti Klijent može podnijeti sve povezane inv. rizike u skladu s ulagačkim ciljevima ulagatelja.

Profil Klijenta - Uлагаčki profil izrađuje se prema podacima koje Klijent prezentira Banci na obrascu - Uлагаčki profil Klijenta, predviđenom za definiranje Klijentovog iskustva, ulagačkih interesa, sklonosti određenom stupnju rizika, vrsti i složenosti fin. instrumenata i sl. Banka će se pouzdati u podatke dobivene od Klijenta, osim u slučaju kada će Banci biti poznato da su podaci zastarjeli, netočni ili nepotpuni. U takvom slučaju Banka je ovlaštena zatražiti nove i dodatne podatke od Klijenta kako bi mogla pristupiti izradi njegovog profila odnosno kategorizaciji. Ukoliko Banka ne prikupi potrebne podatke, upozorit će Klijenta o eventualnoj nemogućnosti pružanja usluge inv. savjetovanja ili upravljanja portfeljem. Upozorenje će odmah biti dostavljeno Klijentu u standardiziranom obliku tj. ugovornim modelom komunikacije.

U slučaju (potencijalnog) Klijenta - profesionalnog ulagatelja ili kvalificiranog nalogodavca, Banka može razumno pretpostaviti da isti ima potrebna znanja i iskustvo za procjenu rizika u svezi s onim investicijskim uslugama ili transakcijama ili vrstama transakcija ili proizvoda za koje je razvrstan kao profesionalni ulagatelj.

V. ZAPRIMANJE I PRIJENOS NALOGA U SVEZI FINANCIJSKIH INSTRUMENTATA, IZVRŠAVNJE NALOGA U IME KLIJENATA,

Članak 13.

Nalog - je izjava volje Klijenta upućena Banci da za njega, u svoje ime i za račun Klijenta, kupi ili proda fin. instrumente.

- Limitirani nalog je nalog za kupnju ili prodaju određene količine fin. instrumenata po cijeni navedenoj u nalogu ili po cijeni koja je za Klijenta povoljnija.
- Zbirni nalog je nalog koji nastaje kada Banka pridruži; jedan prihvaćeni nalog Klijenta drugom prihvaćenom nalogu Klijenta ili transakcije za vlastiti račun Banke pridruži drugom/drugim prihvaćenim nalogima klijenata, uz uvjet da se svi združeni nalozi odnose na istu imovinu.

Bitni sastojci Naloga - Banka će prihvaćati samo one naloge koji sadrže podatke o bitnim sastojcima posla koji bi se prihvatom naloga trebao izvršiti, te za koje se ne dovodi u sumnju da su upućeni od Klijenta. Bitnim sastojcima naloga smatraju se:

- osobni podaci kojima se identificira Klijent ili njegov ovlaštenu zastupnik, a koji su istovjetni osobnim podacima iz Ugovora;
- vrsta naloga (kupnja ili prodaja), odnosno priroda transakcije koju Banka treba obaviti;
- podaci o fin. instrumentu koji jednoznačno određuju predmet naloga (službena odnosno jedinstvena identifikacijska oznaka vri. papira ili naziv fin. instrumenta odnosno karakteristike ugovora u slučaju izvedenog);
- podaci o količini fin. instrumenta koji je predmet naloga (broj jedinica fin. instrumenta, nominalna vrijednost obveznice ili broj izvedenih ugovora);
- cijena fin. instrumenta koji je predmet naloga, izraženu jedinično kao cijena po jednom vrijednosnom papiru ili izvedenom ugovoru bez provizije i (gdje je to primjenjivo) obračunatih kamata – za dionice i izvedenice u kunama i lipama, a za dužničke vrijednosne papire u postotku od njihove nominalne vrijednosti (cijena na nalogu za kupnju izražava se kao maksimalna cijena koju je Klijent spreman platiti za kupnju financijskog instrumenta, odnosno na nalogu za prodaju cijena se izražava kao minimalna cijena koju je Klijent spreman prihvatiti);
- oznaka cijene fin. instrumenta kao valuta u kojoj se izražava cijena, a ako je u slučaju obveznice ili drugog oblika sekuritiziranog duga cijena izražena kao postotak, oznaka cijene uključuje i taj postotak;
- mjesto izvršenja naloga na kojem će se nalog izvršiti, sukladno Politici izvršavanja Naloga;
- rok do kojeg nalog vrijedi;
- potpis Klijenta (za nalog upućen u pisanom obliku), odnosno Jedinstveni korisnički broj (za nalog upućen usmeno).

Članak 14.

Predujam novčanih sredstava - Banka će prihvatiti, odnosno prenijeti i/ili izvršiti nalog za kupnju fin. instrumenta samo ukoliko je Klijent doznačio puno pokriće u novcu potrebno za prijenos i/ili izvršenje upućenog naloga

uvećano za iznos svih pripadajućih naknada, troškova i povezanih izdataka Banci i/ili drugim fin. institucijama temeljem prijenosa i/ili izvršenja naloga, uključujući provizije mjesta izvršenja naloga i naknade SKDD-a (ako su fin. instrumenti u sustavu SKDD) ili drugim fin. institucijama, te obračunatih u skladu s odredbama Odluke o naknadama za usluge.

Banka može u svakom trenutku obustaviti obavljanje poslova koji su predmet ovih Općih uvjeta do primitka uplate novčanih sredstava potrebnih za prijenos i/ili izvršenje upućenog naloga, te u takvom slučaju ne odgovara za štetu uzrokovanu Klijentovim neuplaćivanjem potrebnih novčanih sredstava za prijenos i/ili izvršenje zaprimljenog naloga. U navedenom slučaju Banka će o tome odmah obavijestiti Klijenta. Smatrat će se da je Klijent doznačio potrebna novčana sredstva kada ona budu uplaćena u skladu s uputom Banke, na sljedeći broj žiro računa za posebne namjene - za brokerske poslove:

Banka splitsko-dalmatinska d.d. , 114 brigade br. 9, 21 000 Split - HR
Broj žiro računa 4109006- 1332000013
Model: 02, Poziv na broj odobrenja: OIB

Članak 15.

Registracija financijskih instrumenata - Banka će prihvatiti, odnosno prenijeti i/ili izvršiti nalog za prodaju fin. instrumenta samo ukoliko je Klijent Banci prethodno omogućio raspolaganje fin. instrumentima potvrđenim brojem zahtjeva za registraciju putem automata SKDD-a. Banka će uputiti Klijenta o načinu registracije fin. instrumenata ovisno o obliku njihova izdavanja, mjestu i načinu pohrane, kao i mjestu i načinu provedbe registracije.

Banka u svako doba može tražiti i druge isprave, informacije i dokaze vezano za podatke o fin. instrumentima kao i dodatna ovlaštenja i druge isprave kako bi izvršila preuzete obveze, a do tada uvijek može obustaviti obavljanje poslova koji su predmet ovih Općih Uvjeta. Banka također može kod trećih osoba provjeravati vjerodostojnost fin. instrumenata i podataka o istom.

Ukoliko tijekom registracije financijskih instrumenata Klijent ovlasti Banku da sama obavi pojedine radnje koje u skladu s uobičajenim poslovanjem obavlja Klijent (primjerice izdavanjem posebne punomoći, otkrivanjem Jedinstvenog korisničkog broja, PIN-a ili drugog tajnog podatka), smatra se da je Klijent upoznat s rizicima kojima se izlaže davanjem takvog ovlaštenja ili odavanjem takvog tajnog podatka, a Banka je i dalje dužna dano joj ovlaštenje koristiti samo u dijelu nužnom za obavljanje radnje.

Članak 16.

Slobodno prenosivi fin. instrumenti - Banka će, osim ukoliko nije drukčije ugovoreno, prenositi i/ili izvršavati naloge samo u svezi sa slobodno prenosivim fin. instrumentima na kojima pravo vlasništva nije ograničeno, uvjetovano, oročeno ili opterećeno bilo kakvim pravima ili teretima u korist trećih osoba. Klijent je obavezan registrirati isključivo takve fin. instrumente s Bankom.

Smatra se da su fin. instrumenti stavljeni na raspolaganje Banci kada:

- su kod SKDD registrirani s Bankom,
- su fizički predani Banci (ako se radi o materijaliziranim papirima),
- Banka primi potvrdu od skrbnika da je Klijent imatelj fin. instrumenata koji su predmet naloga.

Ukoliko se naknadno utvrde ograničenja i tereti nad fin. instrumentima, Klijent se obvezuje o navedenim činjenicama odmah obavijestiti Banku, pri čemu će Banka i Klijent bez odgađanja nastojati razjasniti spornu situaciju. Ukoliko Klijent bez odgađanja ne obavijesti Banku o ograničenjima i teretima u korist trećih nad fin. instrumentima, Klijent odgovara Banci za moguću štetu.

Navedene odredbe ne odnose se na ograničenja, uvjete ili druge terete u korist Banke.

Članak 17.

Zadavanje Naloga - prije prihvata Klijentovog naloga, Banka je dužna upoznati Klijenta sa svim podacima i okolnostima koje su joj poznate i dostupne, kao i sa drugim pojedinostima kako bi Klijent mogao bez poteškoća upućivati Banci Naloge izuzev podataka koji predstavljaju povlaštene informacije i/ili bankovnu odnosno poslovnu tajnu.

Klijent neće upućivati Banci Nalog ukoliko nije upoznat sa navedenim podacima i okolnostima, te samim činom upućivanja naloga potvrđuje da ga je Banka upoznala s istima, te da ih je Klijent u potpunosti razumio i da je s njima izričito suglasan.

Navedene informacije i podaci dostupni su u prostorijama Banke i na internet stranicama Banke, odnosno putem BSD e-trade platforme i/ili ostalih distribucijskih kanala Banke.

Usmeni nalog Klijent može uputiti isključivo putem kontakt telefona Službe brokerskih poslova (front office-a) navedenim u čl. 1. Općih uvjeta, odnosno na eventualno druge brojeve telefona o kojima je Banka prethodno obavijestila Klijenta, uz obvezno korištenje jedinstvenog korisničkog broja.

Mali ulagatelji - mogu nalog zadati telefonski i/ili usmeno osobnim dolaskom u poslovne urede Službe brokerskih poslova ili vezanog zastupnika (ukoliko Banka Ugovori ovu vrstu poslovne suradnje pravovremeno će izvijestiti sve Klijente), elektronski putem sučelja za trgovanje putem interneta, a **profesionalni ulagatelji** dodatno i putem telefax-a i/ili e-mail adrese Službe brokerskih poslova navedene u čl. 1 ovih Općih uvjeta.

Nalozi zadani od strane Banke, a za račun Klijenta u okviru Ugovora o upravljanju portfeljem evidentiraju se kao pismeni nalozi.

Svatko tko upućuje nalog za račun drugoga (zastupanje), mora biti sposoban dokazati svoje ovlaštenje za takvo upućivanje naloga. Svaki razgovor između Klijenta i brokera se snima, a upozorenje dano u ovim Općim uvjetima smatra se valjanim upozorenjem i bez daljnjeg upozorenja Klijentu prilikom svakog pojedinog poziva. Zapis o zadanom nalogu, Banka je obavezna na zahtjev predočiti nadzornim tijelima, a snimljeni materijali se mogu koristiti i kao dokazno sredstvo u postupcima pred pravosudnim, upravnim i nadzornim tijelima.

Zadavanje Naloga putem e - trade platforme - sučelju za trgovanje putem interneta pristupa se na internet stranici Banke. Nalog se može zadati u razdoblju od 00-24 h, međutim može biti izložen na OMX sustav samo radnim danom Burze u periodu od 09:00- 16:00 h. Ukoliko Klijent želi aktivirati e-trade uslugu, preporuka je detaljno pročitati odredbe Općih uvjeta i Uputa za rad vezanih uz navedeni način trgovanja, dostupnim na internet stranicama Banke i uredskim prostorima Službe brokerskih poslova.

Članak 18.

Prihvat Naloga - Banka se obvezuje potvrditi Klijentu zaprimanje naloga najkasnije slijedeći radni dan po zaprimanju naloga. Prihvatom naloga od strane Banke smatra se isključivo upis naloga u Knjigu naloga o čemu se Banka obvezuje izvijestiti Klijenta. Ako Banka odluči ne prihvatiti zaprimljeni nalog, o odbijanju naloga Banka se obvezuje obavijestiti Klijenta odmah po zaprimanju naloga, najkasnije u roku od 20 minuta od zaprimanja naloga uz navođenje razloga odbijanja (na kontakt adrese Klijenta i prema dogovorenom modelu komunikacije). Ukoliko Banka postupi na navedeni način, rizik nedostupnosti snosi Klijent.

VAŽNO: Zaprimanje naloga od strane Banke ne predstavlja prihvat naloga. Smatra se da je nalog zaprimljen kad je zaprimljen u Službi brokerskih poslova Banke. Banka neće prihvatiti nalog za koji posebice, ali ne i isključivo, procjeni da:

- nalog ne sadrži bitne sastojke za obavljanje posla;
- Banka ne bi mogla izvršiti nalog zbog bitnog odstupanja od tržišnih uvjeta ili drugih razloga;
- je nalog zaprimljen izvan redovnog radnog vremena mjesta izvršenja naloga;
- Klijent nije Banci omogućio raspolaganje fin. instrumentima ili uplatio iznos novčanih sredstava za plaćanje kupovne cijene i troškova u vezi s prijenosom i/ili izvršenjem naloga;
- bi nalog mogao biti upućen u svrhu nedopuštenog manipuliranja cijenama fin. instrumenata;
- zadavanjem naloga prouzročile bi se nedopuštene i nezakonite radnje tj. izvršenjem naloga bi bio počinjen prekršaj ili kazneno djelo;
- izvršenjem naloga Banka bi pretrpjela štetu;
- izvršenje naloga u skladu s njegovim podacima i određenjima predstavlja štetu za Klijenta (ili da su Banci potrebne dodatne upute na što će Banka upozoriti Klijenta). Tako dobivena dodatna uputa Klijenta postaje sastavni dio već zaprimljenog naloga i predstavlja novi nalog koji će se smatrati prihvaćenim upisom u Knjigu naloga.

Na poseban zahtjev Klijenta, Banka je obvezna bez odgađanja dostaviti Klijentu ispis njegovog naloga iz Knjige naloga. Ukoliko Klijent uputi Banci nalog izvan redovnog radnog vremena mjesta izvršenja naloga, takav nalog neće biti prihvaćen ni upisan u Knjigu naloga. Banka može odlučiti da u određenim slučajevima prihvaća Naloge Klijenta koji su upućeni izvan radnog vremena mjesta izvršenja naloga, a o čemu se obvezuje obavijestiti Klijenta.

Zaprimanje i prijenos Naloga - Banka može obavljati i poslove zaprimanja i prijenosa naloga u svezi jednog ili više fin. instrumenata što znači da Banka zaprima nalog Klijenta ali ga ona ne izvršava već ga prosljeđuje drugim subjektima na izvršenje. Banka ne mora biti član uređenog tržišta ili MTP-a na kojemu je određeni fin. instrument uvršten, već može zaprimljeni nalog Klijenta prenijeti drugom inv. društvu koje pruža uslugu izvršenja naloga i član je uređenog tržišta ili MTP-a. Izbor partnerskog investicijskog društva na pojedinom tržištu isključivo je pravo Banke, pri čemu Banka u postupku izbora posebno pazi i analizira profesionalizam, dobar ugled, i transparentnost poslovanja partnerskog društva.

Banka će o potencijalnom izboru partnerskog inv. društva pravovremeno izvijestiti Klijente putem propisanog modela javne objave informacija.

Članak 19.

Izmjene i dopune Naloga - Banka će prihvaćati izmjene i dopune elemenata naloga ili druge upute ako u trenutku primitka izmjene i/ili dopune, nalog nije izvršen ili ako izmjene i dopune ne utječu na do tada obavljene poslove. Banka je dužna o neprihvaćanju upućenih joj izmjena i dopuna naloga ili drugih uputa vezanih uz nalog obavijestiti Klijenta.

Izmjene i dopune podataka naloga smatrat će se obvezujućima za Banku samo ako su upisane u Knjigu Naloga. Ako se mijenjaju i dopunjuju podaci za koje je važećim propisima određeno da predstavljaju bitnu promjenu sastojaka naloga i utječu na izvršavanje naloga, prihvaćene izmjene i dopune prethodnog naloga smatrat će se novim nalogom Klijenta.

Članak 20.

Istek Naloga - ako je nalogom određen rok do kojeg nalog vrijedi, istekom roka prestaje obveza Banke za neizvršeni dio naloga. Banka nije dužna obavijestiti Klijenta o isteku roka Naloga. Rok do kojeg nalog vrijedi ne može biti duži od 60 dana, osim ukoliko Klijent s Bankom dogovori drugačiji rok važenja naloga.

Članak 21.

Opoziv Naloga od strane Klijenta - Banka će prihvaćati opoziv naloga na isti način i pod istim uvjetima kao i izmjene i dopune naloga. Banka može od Klijenta tražiti i poseban oblik i postupak za dostavu opoziva.

Otkaz Naloga od strane Banke - Banka u svako doba može, osim ako nije drugačije ugovoreno, otkazati neizvršeni nalog čak i kad je djelomično već izvršen, uz obvezu navođenja razloga otkaza, pri čemu ne odgovara Klijentu za štetu uzrokovanu jednostranim otkazom naloga od strane Banke.

Banka može otkazati neizvršeni Nalog iz razloga koji posebno uključuju, ali se ne ograničavaju isključivo na sljedeće okolnosti:

- najavljene ili započete korporativne akcije zbog kojih uvjeti Naloga bitno odstupaju ili bi odstupali od tržišnih uvjeta koji će vrijediti po provedbi te korporativne akcije;
- suspenzija trgovanja određenim fin. instrumentima na mjestu izvršenja naloga;
- odluka nadležnog regulatora;
- nepodmirena potraživanja Banke prema Klijentu;
- sumnja Banke na zlouporabu tržištem od strane Klijenta (pojam definiran ZTK-a i internim pravilima Banke).

Banka je dužna redosljedom kojim su zadani otkazi naloga brisati naloge iz trgovinskog sustava Burze. Banka se obvezuje bez odgađanja obavijestiti Klijenta o otkazu naloga i to prvenstveno telefonskim putem, a iznimno (ukoliko Banka nikako ne može stupiti u kontakt s Klijentom) i pisanim putem. Otkaz naloga vrijedi od trenutka kada takav otkaz bude upisan u Knjigu Naloga.

Članak 22.

Izlaganje Naloga - Banka je dužna pri izlaganju naloga pridržavati se prioriteta iz Knjige naloga. Po prihvaćanju naloga Klijenta, Banka upisuje nalog u Knjigu Naloga, te nalog dobiva redni broj. Prioritet pojedinih Naloga utvrđuje se redosljedom iz Knjige naloga, tako da nalog koji je Banka ranije prihvatila i koji ima niži redni broj ima prioritet nad nalogom koji je kasnije prihvatila. Banka će zaprimljene naloge odmah, bez odlaganja, izlagati na trgovinski sustav Burze ili drugog uređenog tržišta, osim ako Klijent nije dao drugačiju uputu o roku i vremenu izlaganja naloga prilikom zadavanja. Banka će također zaprimljene naloge koje prenosi na izvršenje drugom inv. društvu bez odlaganja prosljediti na izvršenje, osim ako Klijent nije dao drugačiju uputu o prijenosu naloga na izvršenje.

Banka u pravilu neće prihvaćene naloge Klijenta niti vlastite naloge pridruživati drugim prihvaćenim nalozima klijenata (zbirni nalog) pri izlaganju na uređeno tržište, osim u slučaju precizne upute Klijenta. Redosljed ispunjenja naloga (sklapanja transakcija fin. instrumentom) ovisi o uvjetima na tržištu i uputama koje je Klijent postavio Banci konkretnim nalogom.

Cijena po kojoj se Nalog izvršava - cijena po kojoj je Banka dužna izvršiti nalog određuje se u nalogu kao: maksimalna cijena (kod kupnje); ili minimalna cijena (kod prodaje). Banka je dužna je po nalogu postupiti na takav način da, u slučaju ispunjenja naloga, cijena po kojoj je nalog izvršen bude: kod naloga za kupnju – manja ili jednaka maksimalnoj cijeni; odnosno kod naloga za prodaju – veća ili jednaka minimalnoj cijeni.

VI. SAŽETAK POLITIKE IZVRŠAVANJA NALOGA

Članak 23.

Usluga zaprimanja i prijenosa naloga, odnosno izvršavanja naloga za račun Klijenta obavlja se u skladu s internim aktom Banke - Politikom izvršavanja naloga koja detaljno propisuje elemente i kriterije koji omogućavaju postizanje najpovoljnijih ishoda pri izvršavanju naloga Klijenta, u skladu sa ZTK-a i na temelju njega donesenih propisa.

Ako Banka smatra da bi izvršenje naloga prema izričitoj uputi Klijenta moglo biti štetno za Klijenta, upozoriti će ga ukoliko je moguće s obzirom na način zadavanja naloga, te ukoliko je prema okolnostima slučaja moguće zahtijevati će nove upute. Banka ne odgovara za štetu ukoliko propusti upozoriti nalogodavatelja na štetne posljedice izvršenja naloga.

Ukoliko Klijenti zadaju Banci izričitu uputu za izvršavanje naloga, tada Banka izvršava nalog u skladu s izričitim uputama klijenta i primjenjuje Politiku samo u mjeri u kojoj odredbe Politike nisu u suprotnosti s uvjetima iz naloga, te na taj način ispunjava obvezu osiguravanja najboljeg rezultata za klijenta.

VAŽNO: Klijenti koji daju izričite vlastite upute za izvršenje naloga, postupaju na vlastitu odgovornost; svaka posebna uputa Klijenta može ugroziti postizanje najboljeg rezultata, s obzirom na elemente takve upute. Banka neće upozoravati Klijenta o ovoj činjenici kod izvršenja svakog pojedinog naloga prema posebnim uputama Klijenta. Ukoliko će Banka naloge klijenata izvršavati izvan uređenog tržišta ili MTP-a, za takvo postupanje ishodit će izričitu prethodnu suglasnost klijenta.

Posebnost vezana uz trgovanje na Zagrebačkoj burzi, odnosi se na zadane naloge koji se izvršavaju u vremenu predotvaranja Burze (transakcije sa vremenom zaključenja u 10 h) ili u periodu zatvaranja posebnog režima trgovanja (transakcije zaključene u 13 h), a koje se izvršavaju prema kriteriju cijene (ukoliko više naloga ima istu cijenu, prednost imaju nalozi koji su na sustav Burze izloženi ranije).

Usluga izvršavanja Naloga pruža se samo i isključivo na uređenim tržištima odnosno multilateralnim trgovinskim platformama na kojima je Banka direktan član. Izvršenje Naloga na uređenim tržištima i MTP-i gdje je Banka direktan član predstavljaju, prema mišljenju Banke, najpovoljnije izvršenje za Klijenta u pogledu ukupnih troškova transakcije.

Banka je dužna izvršiti nalog pažnjom dobrog stručnjaka ostajući u njegovim granicama i u svemu skrbiti o interesima Klijenta i njima se rukovoditi, pri tome primjenjujući odgovarajuće mjere i postupke koji omogućavaju ažurno i korektno izvršavanje naloga Klijenta u odnosu na naloge ostalih Klijenata ili same Banke.

Banka će najmanje jednom godišnje a po potrebi i učestalije pratiti učinkovitost Politike, posebice u odnosu na kvalitetu izvršavanja naloga, pri čemu se obvezuje procijeniti osiguravaju li predviđene mjere i postupci postizanje najpovoljnijeg ishoda za Klijenta. Svrha revizije i praćenja učinkovitosti Politike je utvrđivanje i ispravljanje njezinih mogućih nedostataka te revidiranje odnosno donošenje eventualnih prijedloga za što djelotvornije postupanje Banke u interesu Klijenta.

U skladu sa zakonskom regulativom, Banka se obvezuje javno objaviti Politiku izvršavanja Naloga putem internet stranice Banke, www.bsd.hr, te omogućiti Klijentima uvid u istu u poslovnica Službe brokerskih poslova ili elektronski putem sustava za Internet trgovanje.

VII. USLUGA UPRAVLJANJA PORTFELJEM

Članak 24.

Investicijska usluga namijenjena je Klijentima koji u skladu s vlastitim ciljevima i ograničenjima žele investirati u fin. instrumente na rok duži od godine dana radi ostvarivanja dodatnog prinosa. Povjeravajući sredstva i fin. instrumente, Klijenti prepuštaju brigu o ulaganju Banci koja se individualno brine o svakom pojedinom portfelju na dnevnoj bazi te konstantno traži mogućnosti povećanja prinosa na Klijentov portfelj u skladu s unaprijed definiranim ciljevima i ograničenjima.

Prije zaključenja Ugovora o upravljanju portfeljem te obvezne procjene primjerenosti (detaljnije poglavlje IV. Općih uvjeta), Banka i Klijent zajednički dogovaraju i definiraju strategiju ulaganja na individualnoj i diskrecijskoj osnovi, na temelju koje se povjerena sredstva investiraju u različite fin. instrumente. Banka kontrolira poštivanje limita, rizika i strategije ulaganja te redovito izvještava Klijenta o kretanju vrijednosti pojedinih finansijskih instrumenata s računa Klijenta.

Banka će u skladu sa zakonskom regulativom i prema pravilima struke za cilj postaviti maksimiziranje prihoda i realizaciju očekivanih ciljeva Klijenta, diverzifikaciju rizika uvažavajući načela sigurnosti, profitabilnosti, likvidnosti i razdiobe rizika.

Ukoliko Banka pri upravljanju portfeljem ostvari gubitak koji prelazi postotak utvrđen posebnom ugovornom dokumentacijom, Banka će bez odgode izvijestiti Klijenta o gubitku i to najkasnije do kraja sljedećeg radnog dana u kojem je prag prijeđen, telefonskim putem ili putem elektroničke pošte.

Uslugu upravljanja portfeljem Banka će pružati samo onim Klijentima koji su u mogućnosti uplatiti najmanje minimalni iznos ulaganja u skladu s diskrecijskom odlukom Banke.

Usluga upravljanja portfeljem zasebno jer regulirana posebnom ugovornom dokumentacijom; Ugovorom o upravljanju portfeljem, Politikom izvršavanja naloga, Općim uvjetima te Odlukom o naknadama za usluge Banke, koje sveukupno detaljno propisuje sve elemente kao i međusobna prava i obveze Banka i Klijenta u svezi navedene poslovne suradnje.

VIII. USLUGA INVESTICIJSKOG SAVJETOVANJA

Članak 25.

Usluga inv. savjetovanja podrazumijeva davanje osobnih preporuka na zahtjev Klijenta ili na inicijativu Banke, a u pogledu jedne ili više transakcija s fin. instrumentima. Osobna preporuka obično predstavlja preporuku da se poduzme jedna od sljedećih aktivnosti: kupnja, prodaja, upis, zamjena, nazad kupnja (repo), držanje ili preuzimanje obveze na upis određenog fin. instrumenta; izvršavanje ili neizvršavanje prava koja proizlaze iz određenog fin. instrumenta za kupnju, prodaju, upis, zamjenu, ili nazadkupnju (repo) .

Na temelju osobne preporuke, Klijent sam donosi odluku o ulaganju, te se upozorava na rizike iz Općih uvjeta, kao i na mogućnost da Banka, relevantne osobe i sve povezane osobe imaju ili mogu imati u vlasništvu fin. instrumente koji su predmet osobne preporuke.

Prije investicijskog savjetovanja izvršit će se procjena primjerenosti u skladu sa poglavljem IV. ovih Općih uvjeta. Po potpisivanju posebne ugovorne dokumentacije i izvršenoj uplati naknade određene Odlukom o naknadama za usluge Banke, pristupa se izradi osobne preporuke, te se Klijentu uručuje primjerak iste.

Investicijsko savjetovanje obavlja se uz osobni kontakt sa licenciranim investicijskim savjetnikom u poslovnim prostorijama Banke ili na zahtjev Klijenta na drugom mjestu. U iznimnom slučaju investicijskog savjetovanja telefonskim putem (preduvjet procjena primjerenosti Klijenta), osobna preporuka će se Klijentu dostaviti poštom ili e-mailom. Investicijskim savjetovanjem ne smatraju se analize koje Banka izrađuje i distribuira javnosti.

Banka će pristupiti izradi investicijskog savjeta s dužnom pažnjom i u dobroj vjeri. Banka ne preuzima odgovornost za potencijalni gubitak Klijenta ostvaren ulaganjem na temelju danog investicijskog savjeta.

IX. USLUGA SKRBNIŠTVA

Članak 26.

Skrbništvo nad fin.instrumentima čine prvenstveno poslovi u vezi s pohranom i čuvanjem imovine, zatim namira transakcija te praćenje korporativnih aktivnosti ažurno izvješćivanje o stanju i promjenama po računima, naplata prihoda od fin. instrumenata i izvještavanje, zastupanje na godišnjim skupštinama i slično.

Poslovi skrbništva zasebno su regulirani posebnom ugovornom dokumentacijom ; Ugovorom o obavljanju poslova skrbništva, te Općim uvjetima u obavljanju poslova skrbništva kao i Odlukom o naknadama za usluge Banke, kojima se detaljno propisuje međusobna prava i obveze Banka i Klijenta u svezi ovog oblika poslovne suradnje.

VAŽNO: Banka se sukladno zakonskoj regulativi, obvezuje dionice kreditnih institucija Klijenta voditi na skrbničkom računu Klijenta koji glasi na ime.

X. NAKNADE, TROŠKOVI I POVEZANI IZDACI

Članak 27.

Banka će obračunavati Klijentu kamate, zatezne kamate, naknade, provizije, pristojbe i troškove s osnove obavljanja usluga i aktivnosti koji su predmet ovih Općih uvjeta, u skladu s odlukama i važećom Odlukom o naknadama za usluge, te posebnim ugovorima. Potpisivanjem ugovora te prihvaćanjem Općih uvjeta, smatra se da Klijent izričito izjavljuje da poznaje i prihvaća odredbe odluka i akata Banke, kao i njihove naknadne dopune i izmjene. Klijent se također obvezuje platiti Banci sve troškove, naplaćene od strane tržišta na kojemu se trguje, uključujući i sve plaćene poreze, u svezi s poslovima predviđenim Općim uvjetima, osim ako su isti nastali kao posljedica namjerne ili grube nepažnje Banke.

Potraživanja Banke od Klijenta uvijek uključuju, kad i nije posebno navedeno:

- sve naknade, troškove, kamate i zatezne kamate nastale vezano za izvršenje Naloga i obveza iz Ugovora ili vezano za neizvršenje naloga i obveza iz ugovora temeljem uzroka za koji ne odgovaraju ni Banka ni Klijent,

- sve poreze u skladu sa zakonskim propisima koje bi Banka bila obvezna platiti. U tu svrhu Klijent neopozivo ovlašćuje Banku da za iznose iz prethodne dvije alineje ovog članka tereti njegov račun novčanih sredstava ili bilo koji drugi transakcijski račun Klijenta otvoren kod Banke.

Povlaštene naknade - Uprava i izvršni direktor Sektora investicijskog bankarstva ovlašteni su posebnom odlukom Klijentu odobriti drugačije naknade od onih koje su predviđene Odlukom o naknadama za usluge Banke.

XI. ZAŠTITA IMOVINE KLIJENATA

Članak 28.

Novčana sredstva klijenata - pohranjena su na računu Nalogodavatelja kod Banke koji je otvoren i vodi se kao račun posebnih namjena u skladu s propisima o platnom prometu. Sredstva na računu Nalogodavatelja ne ulaze u imovinu Banke niti u likvidacijsku ili stečajnu masu, niti mogu biti predmetom ovrhe radi namirenja tražbina trećih osoba prema Banci.

Na novčana sredstva uplaćena na račun Nalogodavatelja, Banka ne obračunava niti isplaćuje kamatu.

Financijski instrumenti klijenata - Fin. instrumenti kupljeni na Zagrebačkoj burzi d.d. deponirani su kod Središnjeg klirinškog depozitarnog društva d.d. koje, u skladu s odredbama ZTK-a i Pravilima SKDD-a izvršava poravnanje i namiru transakcija te vodi račune nematerijaliziranih vrijednosnih papira na kojima se drže kupljeni fin.instrumenti Klijenata.

U skladu sa zahtjevima ZTK-a i podzakonskih akata, Banka sve fin. instrumente i novčana sredstva Klijenata vodi na način koji omogućava da se u svakom trenutku imovina Klijenta može razlučiti od imovine ostalih Klijenata i od imovine Banke.

Rizik koji može proizaći iz pohrane putem zbirnih računa Banka umanjuje redovitim ažuriranjem evidencije imovine Klijenata, te prometa i stanja po računima fin. instrumenata. Također, unutar svoje organizacije Banka primjenjuje mjere unutarnje revizije i kontrole kao bi se izbjegao rizik od neadekvatnog administriranja, neprimjerenog vođenja evidencija te zloupotrebe ili nemara u poslovanju.

Banka neće bez prethodne izričite pisane suglasnosti Klijenta upotrebljavati njegove fin. instrumente pohranjene na skrb za vlastiti račun ili za račun drugih Klijenata Banke.

Članak 29.

Sustav zaštite ulagatelja - tražbine Klijenata prema Banci osigurane su kroz Fond za zaštitu ulagatelja, čije osnivanje i upravljanje je propisano odredbama čl. 222.- čl. 246. Zakona o tržištu kapitala.

Fond za zaštitu ulagatelja osigurava tražbine Klijenata Banke, uglavnom malih ulagatelja u slučaju otvaranja stečajnog postupka nad Bankom ili ako regulator utvrdi da je kod Banke nastupila nemogućnost ispunjavanja obveza prema Klijentima na način da ne može izvršiti novčanu obvezu i/ili vratiti fin. instrumente koje je držala, administrirala i kojima je upravljala za račun Klijenta, a malo je vjerojatno da će se te okolnosti u dogledno vrijeme bitno promijeniti.

Sukladno odredbama ZTK-a, sljedeće tražbine osigurane su do vrijednosti od najviše 150.000,00 kuna po Klijentu Banke:

- novčane tražbine u kunama i u valutama država članica koje Banka duguje Klijentu ili koje pripadaju Klijentu, a koje Banka drži za predmetnog Klijenta,
- fin. instrumenti koji pripadaju Klijentu Banke, a koje Banka drži, administrira ili s njima upravlja za račun Klijenta.

Iznos zaštićenih tražbina Klijenta Banke obračunava se kao ukupan iznos potraživanja Klijenta, bilo da ih Banka drži na jednom ili više računa, po jednoj ili više ugovornih osnova ili u svezi s jednom ili više investicijskih usluga, u kunama i/ili valuti države članice, do visine zakonski osiguranog iznosa u koji su uključene i kamate do dana otvaranja stečajnog postupka nad Bankom ili dana objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranoga slučaja. Iz zaštićenih tražbina izuzimaju se:

- tražbine Klijenata Banke koje su osigurane zakonom koji uređuje osiguranje depozita u kreditnim institucijama radi zaštite deponenata u slučaju nedostupnosti depozita,
- tražbine Klijenata Banke proizašle iz transakcije za koju je pravomoćnom sudskom presudom utvrđeno da je povezana s pranjem novca.

Klijentom Banke čije su tražbine zaštićene navedenim sustavom zaštite ulagatelja temeljem ZTK-a neće se bez obzira na državu sjedišta smatrati:

- pojedini profesionalni ulagatelji (kreditne institucije, investicijska društva, financijske institucije, društva za osiguranje, subjekti za zajednička ulaganja, društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi),
- društva koja su dio grupe Banke koja nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
- pravna ili fizička osoba koja sudjeluje s više od 5% udjela s pravom glasa u temeljnom kapitalu Banke koja nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
- matično ili ovisno društvo Banke koja nije u mogućnosti ispuniti svoje obveze,
- članovi Uprave i Nadzornog odbora odnosno upravnog odbora Banke koja nije u mogućnosti ispunjavati svoje obveze, ako su te osobe na navedenim položajima zaposlene na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad Bankom ili na dan objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranoga slučaja ili su na tim položajima bile zaposlene tijekom tekuće ili prethodne fin. godine,
- vezani zastupnici Banke koji nisu u mogućnosti ispunjavati svoje obveze, a koji su u tom svojstvu na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad Bankom ili na dan objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranoga slučaja ili su u tom svojstvu djelovali tijekom tekuće ili prethodne fin. godine,
- osobe odgovorne za reviziju fin. izvješća Banke te osobe odgovorne za pripremu i pohranu računovodstvene dokumentacije i izradu fin. izvješća,
- članovi Uprave, Nadzornog odbora odnosno upravnog odbora te osobe koje u vlasništvu imaju 5 ili više posto udjela u matičnom ili ovisnom društvu Banke te osobe koje su odgovorne za reviziju financijskih izvješća,
- bračni ili izvanbračni partneri te srodnici do drugog stupnja u ravnoj liniji i drugog stupnja u pobočnoj liniji osoba iz alineje 5. do 8. ovog stavka,
- klijenti Banke čije je neispunjenje obveza prema Banci pridonijelo nastupanju osiguranoga slučaja.

Banka je ispunila zakonsku obvezu članstva u Fondu za zaštitu ulagatelja sa 31. srpnja 2009 godine, te se obvezala na zahtjev Klijenta ili potencijalnog Klijenta, pružiti detaljnije informacije vezane uz uvjete pod kojima se tražbine Klijenata obeštećuju Sustavom zaštite ulagatelja.

XII. SPRJEČAVANJE SUKOBIA INTERESA

Članak 30.

Banka je Odlukom Uprave donijela i primjenjuje interni akt - Politika upravljanja sukobom interesa, koji detaljno propisuje načela, postupke i mjere Banke pri identificiranju potencijalnog sukoba interesa, kontinuiranoj preventivnoj zaštiti od nastanka sukoba interesa, kao i postupke u slučaju nastanka sukoba interesa u cilju potpune i transparentne zaštite imovine i interesa Klijenata.

Navedenim aktom utvrđeno je da sukob interesa u Banci predstavlja svaka situacija u kojoj Banka i/ili relevantna osoba nisu neutralni i objektivni u odnosu na predmet poslovanja, odnosno koriste svoju specifičnu poziciju pri pružanju i obavljanju investicijskih usluga i aktivnosti te pomoćnih usluga, imajući profesionalne i/ili osobne interese koji su u suprotnosti s interesima Klijenata. To može utjecati na nepristranost pri pružanju predmetnih usluga i vršenju aktivnosti i štetiti interesima Klijenata. U navedenim situacijama su Banka i relevantna osoba dužne voditi brigu o tome da ne povrijede interese Klijenata. Banka će načelno kao okolnosti koje predstavljaju sukob interesa uvijek smatrati situacije u kojima:

- Banka i/ili relevantna osoba koje raspolažu povlaštenim informacijama mogu ostvariti fin. korist ili izbjeći gubitak na štetu Klijenta,
- Banka i/ili relevantna osoba imaju interes/korist od ishoda poslovne aktivnosti koja je obavljena za Klijenta ili od transakcije koja je izvršena za račun Klijenta, a koji je u suprotnosti s interesima Klijenta,
- Banka i/ili relevantna osoba imaju fin. ili neki drugi motiv za pogodovanje interesima drugog Klijenta ili grupe Klijenata na štetu interesa Klijenta,
- je predmet poslovanja Banke i/ili relevantne osobe identičan predmetu poslovanja Klijenta,
- Banka i/ili relevantna osoba prime ili će primiti od osobe koja nije dotični Klijent dodatnu naknadu ili poticaj u vidu novca, roba ili usluga u svezi s poslovnom aktivnosti koja je izvršena za Klijenta, a što nije uobičajena provizija ili naknada za taj posao.

Kao tipične situacije u Banci koje predstavljaju sukob interesa smatraju se, primjerice, i situacije u kojima:

- Banka i/ili relevantna osoba trguju u svoje ime i za svoj račun određenim fin. instrumentima, a istovremeno Banka i/ili relevantna osoba raspolažu povlaštenim informacijama,
- postoji vlasnička povezanost Banke ili relevantne osobe s osobama koje su u tržišnoj utakmici s Klijentom i/ili sa samim Klijentom,
- Banka i/ili relevantna osoba posjeduju dionice ili druge vrijednosne papire istog značaja koji predstavljaju udio u kapitalu ili članskim pravima u društvu Klijenta,
- Banka pruža usluge inv. savjetovanja i/ili upravljanja portfeljem te ujedno preporučuje ulaganje i/ili ulaže u fin. instrumente čiji je izdavatelj povezan sa Bankom.

Da bi se spriječile okolnosti i situacije koje mogu uzrokovati sukob interesa, Banka je osigurala sljedeće:

- pružanje investicijskih i pomoćnih usluga, odnosno obavljanje investicijskih aktivnosti u odvojenim organizacijskim jedinicama unutar Banke,
- onemogućavanje istovremenog ili uzastopnog sudjelovanja relevantnih osoba u različitim inv. i pomoćnim uslugama ili investicijskim aktivnostima, kada takvo sudjelovanje može imati negativan utjecaj na upravljanje sukobom interesa,
- vođenje interne evidencije o poduzetim mjerama glede sprječavanja sukoba interesa,
- kontinuirano jačanje sustava unutarnjih kontrola te poduzimanje svih svrsishodnih mjera za identificiranje sukoba interesa koji mogu nastati između Banke i/ili relevantnih osoba s jedne strane, i Klijenata s druge strane
- vođenje evidencije o osobnim transakcijama relevantnih osoba temeljem općeg načela da se svi Klijenti iz iste kategorije (mali ili profesionalni ulagatelji, kvalificirani nalogodavci) tretiraju jednako, relevantne osobe su dužne ravnopravno štiti interese svih Klijenata u skladu s dobrim poslovnim običajima i ne smiju zlorabiti njihovu nestručnost i nepoznavanje poslovne prakse kako bi si pribavili neprikladnu korist,
- neposredni rukovoditelj relevantne osobe koja se nalazi u (potencijalnom) sukobu interesa ima diskrecijske ovlasti glede izuzimanja iste osobe iz sudjelovanja u provedbi predmetne transakcije
- onemogućavanje i sprječavanje neprimjerenog utjecaja bilo koje osobe na relevantnu osobu koja obavlja inv. aktivnosti,
- sprječavanje neposredne povezanosti između primanja relevantnih osoba koje su većim dijelom uključene u jednu poslovnu aktivnost i primanja ili dobiti koju ostvare druge relevantne osobe koje su većim dijelom uključene u drugu poslovnu aktivnost kada do sukoba interesa može doći u svezi s tim aktivnostima.
- uspostavljanje sustava praćenja, čuvanja, evidencije i ažuriranja podataka o investicijskim, pomoćnim uslugama ili aktivnostima koje je Banka izvršila ili su izvršene u ime ili za račun Banke, a u kojima se pojavio sukob interesa koji može imati štetne posljedice na interese jednoga ili više Klijenata ili se može pojaviti kod aktivnosti koje su u tijeku,
- kontinuirana periodička provjera i po potrebi revizija primjerenosti sustava kontrola glede sukoba interesa.

Ukoliko poduzete mjere nisu dovoljne kako bi se s razmjernom sigurnošću osiguralo da Klijenti neće pretrpjeti štetu, nadležni organizacijski dio Banke dužan je, prije nego što započne s pružanjem inv. i pomoćnih usluga i s obavljanjem inv. aktivnosti, jasno i nedvosmisleno informirati Klijente o prirodi i/ili izvorima sukoba interesa, a rukovoditelji organizacijskih jedinica gdje je nastao sukob interesa, dužni su sukob interesa svesti na najnižu razinu te uspostaviti pojačanu kontrolu nastalog sukoba interesa koji se ne može otkloniti.

Ovu informaciju Banka / relevantna osoba mora uručiti Klijentu na trajnom mediju, a ista mora sadržavati dovoljno jasne navode te podatke koji će Klijentu omogućiti donošenje utemeljene odluke o inv. ili pomoćnoj usluzi ili aktivnostima kod kojih postoji sukob interesa.

S ciljem ograničavanja protoka informacija između različitih organizacijskih jedinica Banke, u organizacijskoj strukturi se primjenjuje takozvani mehanizam kineskog zida ("*Chinese Wall*") koji omogućuje pristup povjerljivim, povlaštenim i drugim informacijama isključivo onim relevantnim osobama u organizacijskim jedinicama kojima su iste informacije opravdano potrebne pri izvršavanju njihovih profesionalnih obveza.

XIII. OGRANIČENJE ODGOVORNOSTI

Članak 31.

Odgovornost Banke će biti ograničena isključivo na imovinsku štetu koja bi mogla proizaći kao posljedica namjerne i/ili grube nepažnje Banke. Banka neće biti odgovorna za bilo kakve Klijentove gubitke uzrokovane višom silom, odnosno nastupom vanjskih, izvanrednih i nepredvidivih okolnosti koji nastanu nakon sklapanja Ugovora, posebice ali ne isključivo bilo kojim ratom (bilo objavljenim ili ne), političkim nemirima, prirodnim katastrofama, vladinim restrikcijama, pravilima tržišta, otkazivanjem trgovanja, štrajkovima, padovima komunikacijskih sustava trećih osoba odnosno mjesta izvršenja naloga, kao i bilo kojim drugim događajem izvan kontrole Banke.

Također, Banka neće biti odgovorna za bilo kakve Klijentove gubitke ili štetu uzrokovanu nemogućnošću korištenja BSD e-trade platforme i/ili zadavanja naloga za kupnju ili prodaju fin. instrumenta zbog organizacijsko-tehničkih ograničenja (primjerice u vidu preopterećenosti sustava i dr.).

Banka nije dužna obavljati bilo kakve pravne usluge u ime Klijenta niti će imati ikakvu dužnost ili odgovornost zbog bilo kojeg savjeta ili bilo koje druge izjave Klijentu.

Banka ne preuzima obvezu da će izvršiti nalog kako je određen podacima navedenim u nalogu niti da će ispuniti sve ili pojedine obveze iz naloga, posebno ako:

- druga ugovorna strana s kojom je Banka ugovorila posao (potreban za izvršenje Bančinih obveza prema Klijentu) ne izvrši svoju obvezu prema Banci, ili

- do neispunjenja obveza dođe zbog uzroka za koji odgovara druga ugovorna strana, izdavatelj ili institucija čije usluge Banka koristi, a na to je obvezna po propisima ili je uobičajeno korištenje tih usluga sukladno općim pravilima i poslovnim običajima koji vrijede na tržištu i između njegovih sudionika.

Banka ne odgovara za slučajeve ukoliko Klijent nije pravovremeno i bez odgađanja obavijestio Banku o promjeni imena i prezimena, adrese, brojeva telefona, e-mail adresa, ovlaštenih zastupnika, i svih drugih promjena podataka koje mogu bitno utjecati na izvršenje poslova utvrđenih ovim Općim uvjetima.

Banka također ne snosi odgovornost za bilo kakvu štetu koja nastane ako Klijent učini dostupnom svoj Jedinствени korisnički broj trećoj osobi kao i u slučaju zlouporabe od strane treće osobe koja je došla u posjed navedenog tajnog broja.

XIV. OBAVIJESTI I KOMUNIKACIJA

Članak 32.

Sva izvješća, potvrde i druge obavijesti Banka će dostavljati Klijentu putem dogovorenog modela komunikacije na hrvatskom a na poseban zahtjev Klijenta i na engleskom jeziku i to prema kontakt podacima navedenim u ugovornoj dokumentaciji. U skladu sa čl. 56. ZTK-a, Banka može Klijentu dostaviti podatke na trajnom mediju koji nije papir, samo ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- Klijent je dostavio Banci valjanu adresu elektroničke pošte,
- Klijent je odabrao takav način dostave podataka.

U slučaju slanja preporučenih pošiljki, smatrat će se da je dokumentacija zaprimljena na dan primitka ili, ukoliko se pošiljka iz bilo kojeg razloga ne može uručiti primatelju putem dostave, na dan kada je primatelju dostavljena obavijest o prispijeću pošiljke od pravnog subjekta ovlaštenog za dostavu pošiljki.

Banka neće smatrati valjano zadanim sve naloge, instrukcije Klijenta koje je Klijent /ovlaštena osoba/ uputila na druge e-mail adrese zaposlenika Sektora Investicijskog bankarstva ili druge brojeve telefona Banke, slijedom čega Banka izričito navodi da u tim slučajevima nije odgovorna za nepostupanje po istima.

Klijent može, osim ako nije drugačije posebno ugovoreno, slati sve upute, naloge i obavijesti, kao i ostvarivati sve druge oblike komunikacije s Bankom u svezi s investicijskim uslugama, aktivnostima ili pomoćnim uslugama na kontakt adrese i telefone Banke navedene u čl. 1 ovih Općih uvjeta.

Za potrebe svih usluga koje su predviđene ovim Općim uvjetima smatrat će se, osim ako nije drugačije ugovoreno, da je obavijest i ostala međusobna komunikacija zaprimljena istoga dana ako je zaprimljena radnim danom tijekom radnog vremena (8:00-16:00 h), osim u slučaju slanja preporučenih pošiljki za koje će se smatrati da su zaprimljene na dan primitka ili, ukoliko se pošiljka iz bilo kojeg razloga ne može uručiti primatelju putem dostave, onoga dana kada je pravni subjekt koji je ovlašten za dostavu pošiljaka ostavio primatelju obavijest o prispijeću pošiljke.

Klijent je dužan odmah obavijestiti Banku o promjeni adresa i drugih podataka koji su relevantni za obavješćavanje kao i za izvršavanje ugovornih obveza Banke. Banka će izvješćavati Klijenta o svim uslugama koje mu je pružila, uključujući i troškove vezane uz transakcije i usluge koje su poduzete za račun Klijenta, a pseg i dinamika navedenog izvješćivanja uredit će se ugovornom dokumentacijom.

Klijent može dati suglasnost na interne akte Banke na jedan od sljedećih načina, koji osigurava trajni zapis, a čime potvrđuje da je upoznat i suglasan sa predmetnim aktom:

- a) elektronski, putem sustava za internet trgovanje,
- b) pisanom obavijesti Banci,
- c) telefonski uz provođenje nesporne identifikacije.

XV. PRITUŽBE KLIJENATA

Članak 33.

Sve pritužbe koje Klijent ili njegovi ovlašteni zastupnici imaju vezano za obavljanje ugovorom preuzetih obveza podnose se na standardiziranom Obrascu za pritužbe koji je dostupan na internet adresi www.bsd.hr u elektronskom obliku, te u poslovnim prostorijama Sektora investicijskog bankarstva na adresi, Boktulin put bb, 21 000 Split.

Banka će također osim pritužbi zaprimljenih na adresi sjedišta Banke, razmatrati i pritužbe upućene u neformalnom obliku na e-mail adresu Službe skrbništva; skrbnistvo@bsd.hr ili podrska@bsd.hr, odnosno Službe

brokerskih poslova; brokeri@bsd.hr ili podrska@bsd.hr. Podnositelj pritužbe obavezan je navesti osobne te kontakt podatke, odnosno jasno navesti razloge pritužbe. Anonimne pritužbe Banka neće razmatrati. Banka vodi Registar pritužbi u elektronskom obliku, te obavještava podnositelja pritužbe o načinu rješavanja pritužbe.

XVI. VOĐENJE I ČUVANJE POSLOVNE DOKUMENTACIJE

Članak 34.

Banka je dužna voditi i čuvati evidencije i poslovnu dokumentaciju o svim aktivnostima, kao i transakcijama koje je izvršila, na način koji omogućuje nadzor nad poslovanjem u skladu sa čl. 37. Zakona o tržištu kapitala, a posebice nad ispunjavanjem obveza prema Klijentima i potencijalnim Klijentima. Banka je dužna organizirati poslovanje i ažurno voditi poslovnu dokumentaciju i druge administrativne ili poslovne evidencije na način koji omogućuje da se u svakom trenutku može provjeriti tijek pojedinog posla kojeg je izvršilo za svoj račun ili za račun Klijenta, te je zaštititi od neovlaštenog pristupa i mogućih gubitaka u zapisu. Banka čuva poslovnu dokumentaciju u okviru rokova utvrđenih pozitivnim zakonskim propisima i internim aktima Banke.

Članak 35.

Banka može snimati ili na bilo koji drugi način bilježiti komunikaciju s Klijentom, te o činjenici snimanja ne mora posebno upozoravati Klijenta prije početka svakog pojedinog snimanja, te snimljene razgovore i transkripte snimljenih razgovora sačinjenih od strane Banke, Banka može koristiti kao dokaz u postupku provjere podataka i Instrukcija bilo pred sudom ili nekim drugim nadležnim tijelom, ili u koju drugu svrhu vezano za izvršavanje prava i obveza iz Ugovora. Potpisom Ugovora smatra se da je Klijent upoznat i suglasan sa navedenim.

XVII. ZAŠTITA POVJERLJIVIH PODATAKA

Članak 36.

Ugovorne strane su suglasne da će sve podatke koji se prikupe temeljem obavljanja poslova ugovora smatrati povjerljivima, te će ih uzajamno čuvati kao poslovnu tajnu. Svaka ugovorna strana se obvezuje da neće odavati povjerljive podatke druge ugovorne strane (kao što su podaci o stanju i promjenama na Klijentovom računu financijskih instrumenata i novčanih sredstava i sl.) u bilo kojem obliku trećim osobama (osim svojim ovlaštenim osobama, te pravnim i drugim savjetnicima, koje će se prethodno upozoriti na povjerljivost danim im podataka i na obvezu čuvanja istih kao poslovne tajne), te da povjerljive informacije druge ugovorne strane neće upotrebljavati u druge svrhe osim u svrhu ispunjenja ugovornih obveza.

Obje ugovorne strane se obvezuju poduzeti sve mjere kako bi osigurale da se povjerljivi podaci javno ne objavljuju. Izuzetak od ovoga čine:

- informacije koje Banka mora dati regulatornim institucijama u slučaju da iste od Banke zatraže podatke vezane za predmet Ugovora,
- informacije čije je objavljivanje propisano zakonom,
- informacije za koje je Klijent dao pismenu suglasnost.

Klijent koji želi ulagati na inozemnim tržištima sklapanjem Ugovora pristaje na iznošenje njegovih osobnih podataka trećim subjektima u cilju ispunjenja svih Ugovorom preuzetih obveza Banke.

XVIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Ako bi za neku od odredbi ovih Općih uvjeta i/ili ugovora naknadno bilo ustanovljeno da je ništavna, to neće imati učinka na ostale odredbe, te ugovor i ovi Opći uvjeti u cjelini ostaju valjani i u cijelosti na snazi, s time da će ugovorne strane ništavnu odredbu zamijeniti valjanom koja će u najvećoj mogućoj mjeri omogućiti ostvarivanje cilja koji se htio postići odredbom za koju je ustanovljeno da je ništavna.

Klijent je suglasan da Banka u bilo koje doba može izmijeniti ove Opće uvjete u skladu sa zakonskim propisima i poslovnom politikom Banke te da je bilo kakva izmjena, dopuna ili dodatak ovih Općih uvjeta obavezujuća od trenutka donošenja i stupanja na snagu istih, a na što Klijent prvim sljedećim upućivanjem naloga pristaje.

Točnije, ukoliko Klijent u roku 15 dana od dana kada je Banka omogućila Klijentu uvid u izmjenjene Opće uvjete putem dogovorenog načina obavještavanja, ne uputi svoj prigovor, Banka će smatrati da je suglasan na primjenu istih.

Klijent u slučaju izmjena i dopuna Općih uvjeta ima pravo raskinuti poslovnu suradnju te se za vrijeme trajanja otkaznog roka za Klijenta neće primjenjivati izmjene i dopune Općih uvjeta poslovanja. Bilo kakva izmjena, dopuna

ili dodatak ovih Općih uvjeta bit će sastavljena u pisanom obliku, izložena na vidnom i Klijentu dostupnom mjestu u prostorijama Banke i na Internet stranicama Banke, odnosno dostupna Klijentu putem BSD e-trade platforme i/ili ostalih distribucijskih kanala Banke, osim ako je zakonom drugačije propisano.

Za sve što nije regulirano ugovorom i ovim Općim uvjetima, primjenjivat će se važeći zakonski i podzakonski propisi te akti o poslovanju Banke, sa svim izmjenama i dopunama donesenim za vrijeme trajanja ugovora.

Ovi Opći uvjeti u poslovanju s financijskim instrumentima stupaju na snagu 1.1.2011.g. kada prestaju važiti odredbe Općih uvjeta u poslovanju s financijskim instrumentima od 25.06.2010 godine (Odluka br. 078/2010).

Predloženi Opći uvjeti poslovanja Banke splitsko-dalmatinske d.d. su u skladu s relevantnim zakonskim propisima i internima aktima Banke.

Lidija Županović, voditeljica Službe pravnih poslova i praćenja usklađenosti

Ante Blažević, predsjednik uprave